

WEGENER

Milieujaarverslag 2003

Milieujaarverslag 2003

Apeldoorn, augustus 2004

**centrale milieucöördinatie,
L.J.Th. Stayen**

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
2.	Milieubeleid	2
2.1	Algemeen	2
2.2	Wegener	3
2.3	Milieuorganisatie	3
3.	Interne milieuzorg 2003	4
3.1	Activiteiten op centraal niveau	4
3.2	Activiteiten op lokaal niveau	14

Bijlagen

Bijlage I	Milieubeleidsverklaring Wegener	
Bijlage II	Milieuverslaglegging van de lokaties en bedrijven met productieactiviteiten	
II.a	Apeldoorn	II - 1
II.b	Best	II - 9
II.c	Breda	II - 16
II.d	Enschede	II - 27
II.e	Nijmegen	II - 31
II.f	Den Haag	II - 36
Bijlage III	Tabel gevaarlijk afval	
Bijlage IV	Tabel bedrijfsafval	
Bijlage V	Tabel verpakkingsmaterialen	
Bijlage VI	Tabel energieverbruik	
Bijlage VII	Verzendlijst intern milieujaarverslag 2003	

1. INLEIDING

Duurzaam ondernemen is van wezenlijk belang voor de beleidskeuzes binnen Wegener.

Als grootste uitgever van regionale dagbladen en huis-aan-huiskranten in Nederland vervullen wij een voorbeeldfunctie in de samenleving waarbij het eigen handelen bij voorkeur in positieve zin in de eigen uitgaven aan de orde moet komen.

Voor de zes grafische productielokaties, Apeldoorn, Best, Breda, Enschede, Nijmegen en Den Haag heeft dit de meeste impact, daar het machinale productieproces door een juiste keuze van grondstoffen en werkmethode de grootste bijdrage moet leveren. Er is dan ook gekozen voor een gestructureerde aanpak via een milieuzorgsysteem.

Het milieuzorgsysteem is voor de grafische bedrijven van Wegener het middel om aan de vigerende milieu-eisen en -regels te kunnen voldoen. Aldus wordt door ons een bijdrage geleverd aan de verwezenlijking van de algemene milieutaakstelling van met name de grafische bedrijfstak: een schonere productie, met minder uitstoot, afval, geuren en geluidshinder.

Bescherming van de natuurlijke leefomgeving vormt, in samenhang met arbeidsomstandigheden (Arbo) en kwaliteitszorg, binnen Wegener een integraal onderdeel van het ondernemingsbeleid en behoort als zodanig tot de verantwoordelijkheid van de lokale bedrijfsleiding.

De productielokaties hebben een eigen milieuorganisatie welke jaarlijks een eigen verslag uitbrengt met een gedetailleerde beschrijving van de milieusituatie. Dit centrale verslag geeft een samenvatting van de lokale activiteiten op milieugebied en een evaluatie van het gevoerde beleid aangevuld met de geconsolideerde cijfers van energiegebruik en afval.

Het verslag bestaat uit de hoofdstukken: milieubeleid en interne milieuzorg 2003, terwijl in Bijlage II de verslaglegging van de lokaties is opgenomen.

2. MILIEUBELEID

2.1 Algemeen

Het overheidsbeleid is erop gericht dat alle middelgrote tot grote ondernemingen met een middelgrote tot grote milieubelasting beschikken over een bedrijfsintern milieuzorgsysteem. Een bedrijfsintern milieuzorgsysteem is een samenhangend geheel van technische, organisatorische en procedurele maatregelen, gericht op het voorkomen dan wel beperken van milieubelasting als gevolg van bedrijfsactiviteiten. Invoering van interne milieuzorg betekent dat bij productieactiviteiten gestructureerd rekening wordt gehouden met het milieu. Een milieuzorgsysteem bestaat uit de volgende elementen:

- milieubeleidsverklaring;
- milieu-inventarisatie;
- milieuactieplan;
- integratie van milieuzorg in de bedrijfsvoering;
- interne voorlichting en opleiding;
- meet- en registratiesysteem;
- periodieke interne en externe controle;
- milieujaarverslag.

De te nemen milieumaatregelen voor de grafische industrie en verpakkingsdrukkerijen zijn vastgelegd in een milieubeleidovereenkomst (MBO). Dit is een overeenkomst tussen enerzijds het Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen (KVGO) alsmede Kartoflex en anderzijds de centrale en lokale overheidsinstellingen in Nederland.

Deze overeenkomst omvat de doelstellingen tot emissiereductie voor de bedrijfstak tot de jaren 2000 en 2010. Tevens staan in de overeenkomst de maatregelen waarmee de bedrijven de doelstellingen kunnen halen. De milieubeleidovereenkomst vormt een belangrijke basis voor ons milieuzorgsysteem. In 1997 is de MBO aangevuld met een uitwerking van de energemaatregelen.

Met verschillende overheidsinstanties is afgesproken dat de maatregelen uit de milieubeleidovereenkomst zo veel mogelijk concreet in individuele milieuvergunningen worden verwerkt. Deze milieuvergunningen dienen uiteraard door de ondernemingen te worden nageleefd.

Een andere voor ons belangrijke afspraak vorm het Convenant Verpakkingen III. Bij dit deelconvenant gaat het om verpakkingsmaterialen die onze bedrijven in de markt brengen. Om aan de doelstellingen te kunnen voldoen heeft Wegener zich aangesloten bij de KVGO/NUV-cluster waarbij gezamenlijk gerapporteerd wordt en maatregelen ter preventie of hergebruik bedacht worden.

2.2 Wegener

November 1994 is door de Raad van Bestuur een milieubeleidsverklaring (zie bijlage I) ondertekend, waarin het beleid van de onderneming op milieugebied is beschreven. Naast de invoering van het milieuzorgsysteem wordt in deze verklaring aandacht geschonken aan preventie en reductie van milieubelasting, voorlichting en opleiding aan het personeel en de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op milieugebied. Deze verklaring heeft een bindende werking voor de productielokaties.

Na de ontvlechting van de dagbladuitgeverijen, de huis-aan-huiskranten en de grafische activiteiten zijn de krantenproductiebedrijven samengevoegd in één juridische organisatie, de Wegener Grafische Groep (WGG), met zes productielokaties.

Het milieubeleid is afgestemd op de nieuwe organisatievorm. Omdat de milieubelastende activiteiten plaatsvinden in de productiebedrijven is besloten ook de vergunnings situatie daar op af te stemmen. Nieuwe vergunningen komen op naam van een WGG-productiebedrijf in plaats van een uitgeverij.

Op de productielokaties is de manager van het productiebedrijf verantwoordelijk voor de uitvoering van het milieubeleid; deze stuurt tevens de milieucoördinator aan.

Bepaald is dat binnen vier jaar, te rekenen vanaf juni 2001, alle productielokaties het milieuzorgsysteem gecertificeerd moeten hebben volgens de norm van de Stichting Certificatie Grafimedia Branche (SCGM).

Deze normering volgt de ISO 14001-norm, doch is speciaal toegesneden op de grafische productie.

2.3 Milieu organisatie

Voorwaarde voor een adequate concernaanpak is dat op diverse plekken binnen de Wegenerorganisatie (deeltijd) milieufunctionarissen aanwezig zijn. Met de invoering van de nieuwe organisatiestructuur en de zes productielokaties is de centrale ondersteuning uitgebreid. De milieuorganisatie kent nu de volgende functies:

Centrale milieucoördinator

Beleidsvoorbereiding en functionele aansturing van de lokale milieucoördinatoren zijn de belangrijkste taken.

De Groepsmilieucoördinator

De groepsmilieucoördinator begeleidt de invoering en certificering van de zorgsystemen op de lokaties, zorgt voor analyse van de gebruikte stoffen en maakt de instructiekaarten.

Lokale milieucoördinatoren

Op de productielokaties (Apeldoorn, Best, Breda, Enschede, Nijmegen en Den Haag) is een (deeltijd) milieucoördinator aanwezig. Deze milieucoördinator is belast met de invoering en instandhouding van het milieuzorgsysteem op de lokatie en fungeert als vraagbaak, aanspreek- en coördinatiepunt binnen de lokatie.

Tussen de lokale milieucoördinatoren en de centrale milieucoördinatie wordt structureel overleg gevoerd.

Professionele ondersteuning ten behoeve van de certificering wordt op ad hoc basis ingehuurd, van de aan de branche-organisatie (KVGO) gelieerde Stichting Interne Milieu Zorg (SIMZ).

3. INTERNE MILIEUZORG 2003

3.1 Activiteiten op centraal niveau

Ontwikkelingen in 2003

De drukkerij in Houten is in 2003 gesloten en er wordt in dit verslag niet meer over gerapporteerd. De productie van de dagbladen is voor het grootste deel overgenomen door Den Haag. Natuurlijk is er op verantwoorde manier afgebouwd en zijn gevaarlijke stoffen op de juiste manier afgevoerd. De machines zijn gesloopt en als oud ijzer afgevoerd.

Als gevolg van de voortdurende terugval in de economie is er in 2003 weer minder drukwerk geproduceerd en daardoor was er een lager grondstoffengebruik.

De dalende tendens in de prepressactiviteiten zet versterkt door, er wordt steeds meer materiaal digitaal aangeleverd. Dit is een gunstige ontwikkeling voor de milieubelasting omdat het gebruik van film, fotografisch papier en chemicaliën daardoor vermindert.

Een andere gunstige ontwikkeling is de overschakeling op Computer to plate (CTP) technologie waarbij de vervaardiging van pagina negatieven vervalst. Het gebruik van film en de bijbehorende chemicaliën komt daarbij te vervallen. In Den Haag is gelijk bij de ingebruikname van het nieuwe bedrijf met CTP gestart, dit verslagjaar is Best begonnen met de overschakeling en in Apeldoorn werden de voorbereidingen hiervoor getroffen.

Milieubeleidsplan

Dit verslagjaar is verder uitvoering gegeven aan het beleidsplan dat in 2001 in werking getreden is. Zo is inmiddels de milieucoördinatie taak op alle lokaties ondergebracht bij het Grafisch bedrijf. Energiezorg krijgt meer gestructureerd aandacht en wordt verankerd in het milieuzorgsysteem. De elementen van energiezorg zijn in de procedures opgenomen. Samen met de certificerende instantie moet nu nog een manier gevonden worden om de energiezorg-elementen ook in de audits mee te nemen.

Certificering

De lokaties Nijmegen, Breda, Best en Enschede zijn in het bezit van het milieucertificaat van de Stichting Certificatie Grafimedia Branche (SCGMB). Den Haag is ver gevorderd met het traject naar certificering en zal dit in 2004 afronden. Apeldoorn start in 2004 en moet volgens plan in 2005 gecertificeerd worden.

Interne Controle

Interne controle is één van de kernonderdelen van het milieuzorgsysteem. De interne controles zijn van vitaal belang voor het functioneren van het lopende zorgsysteem; hiermee kan de “plan-do-act” cirkel gaande gehouden worden. De lokale milieucoördinatoren houden regelmatig inspecties en bespreken de geconstateerde gebreken met de leiding waarna de problemen meestal snel aangepakt worden. De groepsmilieucoördinator controleert 1x per jaar de systematiek en 4x per jaar de praktijk.

Procedures

Alle milieuaspecten worden meegenomen in de werkwijzen en procedures. Dit is een onderwerp dat blijvend aandacht vergt, omdat werkmethoden nogal eens veranderen en procedures aangepast worden. Nadat vorige jaar in Nijmegen de energiezorg-elementen in de procedures verwerkt zijn, is de opgedane ervaring op de andere lokaties gebruikt. Alle procedures zijn nu weer actueel en de handboeken zijn bijgewerkt.

Milieu-archief

Op iedere lokatie wordt het milieuarchief bijgehouden door de milieucoördinator. De milieuhand- en werkboeken worden up-to-date gehouden door de milieucoördinatoren.

Communicatie

Het milieucoördinatorenoverleg is in 2003 vier keer gehouden. Het belangrijkste aandachtsgebied was de afstemming tussen de lokaties en het afspreken van de veranderingen in de milieuadministratie.

Externe communicatie

De contacten met het bevoegd gezag betroffen voornamelijk zaken als aanvraag van een milieubeheervergunning, naleving van de vergunningsvoorschriften alsmede de invoering van het milieuzorgsysteem. In Nijmegen en Enschede lopen trajecten om de oude hinderwetvergunning te vervangen door een nieuwe vergunning volgens de Wet milieubeheer.

In Best is uitvoerig overleg geweest met omwonenden en de gemeente over klachten wegens geluidsoverlast door de koelinstallatie. Een extern bureau heeft geluidsmetingen uitgevoerd waarna de machine voorzien is van geluidsisolatie. De resultaten waren voor alle partijen naar tevredenheid.

Op alle vestigingen worden eventuele klachten serieus opgepakt en in overleg tot oplossing gebracht.

In het financieel jaarverslag van het concern is een milieuparagraaf opgenomen waarin beknopt vermeld wordt wat het concern aan milieuzorg doet.

Voorlichting

In de personeelsbladen van de afzonderlijke lokaties is regelmatig aandacht geschonken aan milieuzaken. De Wegener krant is ingegaan op het milieujaarverslag.

Milieuopleidingen

Dit verslagjaar is door het onderwijsinstituut van het KVGGO, Stivako, een milieucursus gegeven speciaal afgestemd op onze situatie. Het doel van de cursus was de nieuwe milieucoördinatoren en contactpersonen meer inzicht te geven in de regelgeving, het zorgsysteem en de uitvoering van praktische zaken met betrekking tot opslag en afvoer van gevaarlijke stoffen. Alle deelnemers hebben een certificaat behaald.

Registratie

De registratie van afval heeft een wettelijke achtergrond en indirect geldt dat ook voor energie. Voor de ondersteuning van de registratie is in 1996 een speciaal op milieustructuur afgestemd programma (het Equest programma) aangeschaft en in 1997 is het op de Wegener vestigingen in gebruik genomen. Op de oud-VNU vestigingen is de milieustructuur anders ingericht en wordt deze zonder een speciaal programma uitgevoerd.

Na een evaluatie van de diverse administratievormen is in 2003 gekozen voor een nieuwe aanpak. Tot voor kort werd de milieustructuur geheel apart gevoerd met als gevolg dubbele invoer van gegevens en de kans op fouten. Nu is besloten om de milieustructuur mee te laten lopen in de gewone bedrijfsadministratie en output te verzorgen via tevoren vastgestelde formats. De voorbereiding voor de nieuwe manier van administreren is in 2003 afgerond waarna begin 2004 een start gemaakt is met de invoering. Op termijn zal het Equest programma overbodig worden.

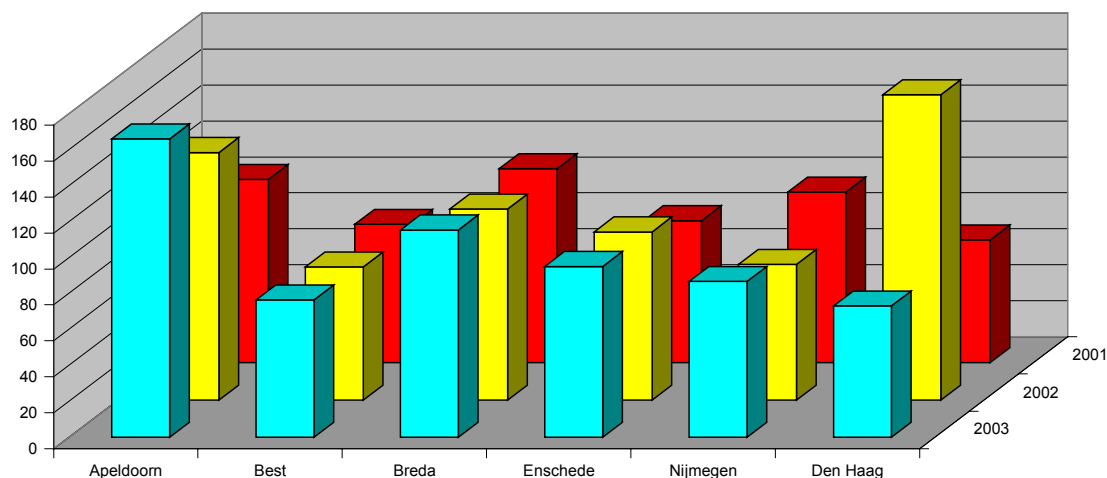
Het maken van instructiekaarten aan de hand van de productinformatie-bladen van de leveranciers blijkt nog steeds geen eenvoudig karwei. Enerzijds is het moeilijk om de productinformatie te analyseren gezien de vele voor deskundigen bestemde begrippen, anderzijds blijken de door de leveranciers afgegeven productinformatie-bladen onvolledig te zijn en vaak niet te voldoen aan de voorschriften waardoor het voor ons moeilijk is een juiste werkinstructie te maken. De productinformatie wordt centraal beheerd en door een deskundige geanalyseerd. Hier worden ook de instructiekaarten voor alle lokaties vervaardigd. Door de vele veranderingen bij de leveranciers is het veel werk om de instructiekaarten up-to-date te houden.

Naast de registratie van afval en energie is het van belang om de ingekochte hoeveelheden grond- en hulpstoffen te weten. Hiermee wordt op de lokaties een stoffenbalans gemaakt. Het opstellen en beoordelen van de stoffenbalans geeft veel inzicht in het ontstaan van afvalstromen en is een goed middel bij het zoeken naar verbeteringen. Dit verslagjaar is gestart met het ontwikkelen van een efficiencybalans waarmee, via kengetallen, snel afwijkingen ten opzichte van een vorige periode en effecten van genomen maatregelen kunnen worden vastgesteld. Zodra dit instrument ver genoeg ontwikkeld is, zal dit op alle lokaties toegepast worden.

In dit verslag wordt in bijlage III, IV, V en VI een overzicht gegeven van de hoeveelheden afgevoerd afval en het energieverbruik.

Op de volgende bladzijden worden een aantal kengetallen grafisch weergegeven. Voor de productiebedrijven is de ingekochte hoeveelheid papier een goede indicatie van de bedrijvigheid en is daarom in de kengetallen verwerkt. Natuurlijk treedt daarbij vertekening op bij de lokaties waar grotere kantoorpanden met veel mensen zijn. Desondanks geeft dit toch een aardig inzicht in verschillen en zeker over meerdere jaren bezien is het goed bruikbaar. De laatste drie jaren worden weergegeven.

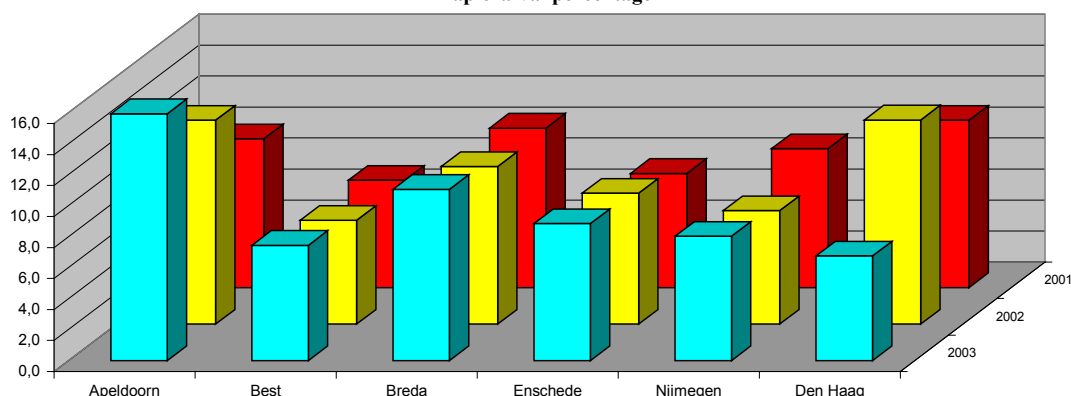
Kg bedrijfsafval per ton papier

Ook in 2003 heeft de scheiding van afval veel aandacht gekregen en zijn er goede resultaten behaald. In Den Haag is de hoeveelheid afval nu op een normaal niveau gekomen nadat het vorige jaar vertekend was door de opstart van de nieuwe machines en het produceren op twee lokaties. In Apeldoorn is de hoeveelheid afval gestegen door de grotere hoeveelheid aluminium en papierafval hetgeen te maken heeft met veranderingen in het productieproces.

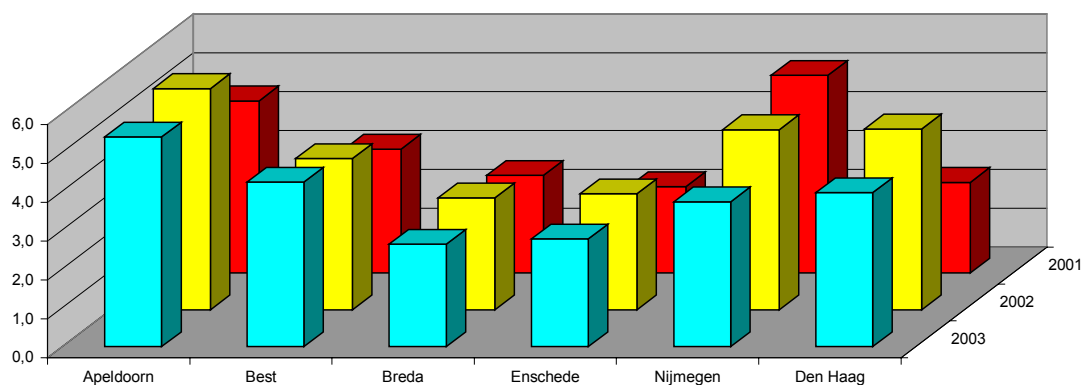
Omdat in de registratie van het bedrijfsafval het papierafval is opgenomen en het papierafval er een groot deel van uitmaakt, is te zien dat de grafiek van het bedrijfsafval die van het papierafval volgt.

Papierafval percentage

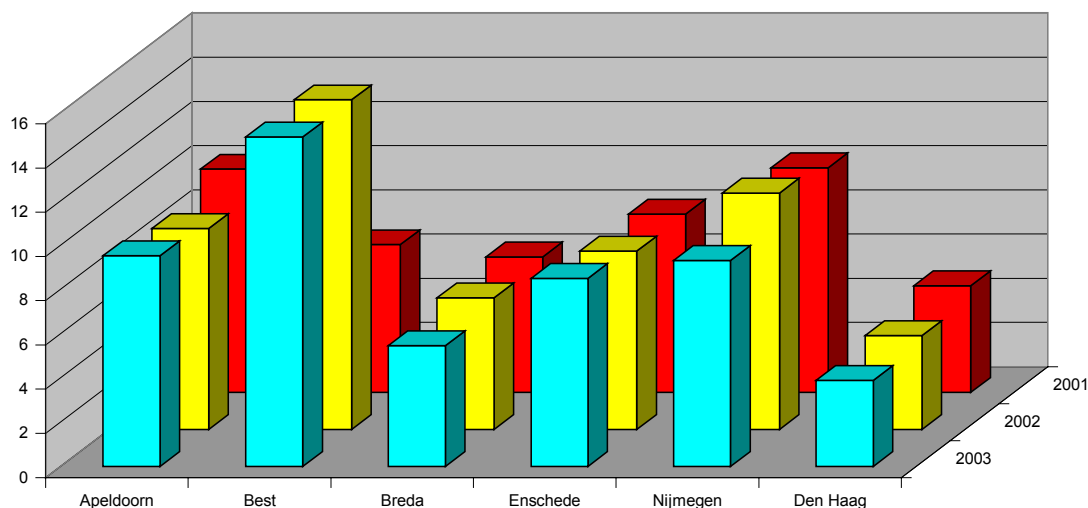
De hoeveelheid afvalpapier in verhouding tot de ingekochte hoeveelheid papier verschilt nogal per vestiging. Er zijn diverse redenen voor de uitschieters zoals: de oudere productie-installatie in Breda. In Apeldoorn worden voorts speciale producten met veel nabewerking vervaardigd. Het papierafval-percentage in Den Haag is inmiddels op een normaal niveau gekomen nadat het vorige jaar een uitschieter vertoonde door de opstart van nieuwe persen waarbij veel papier verbruikt is met proefdraaien.

Kg gevaarlijkafval per ton papier

De hoeveelheden gevaarlijk afval zijn in absolute zin niet groot en bestaan uit restproducten van de grafische productieprocessen. Door verschil in werkmethode is er een onderscheid te zien in de cijfers over de vestigingen. In Den Haag is na de toename van vorige jaar, doordat op 2 lokaties geproduceerd werd, nu een flinke teruggang te zien. In Enschede is in 2002 het assortiment stoffen verkleind en zijn restanten afgevoerd waardoor de uitschieter in dat jaar nu weer teniet is gedaan. In Nijmegen zet de daling van de hoeveelheid gevaarlijk afval nog steeds door als gevolg van het actieve beleid.

Aantal poetsdoeken per ton papier

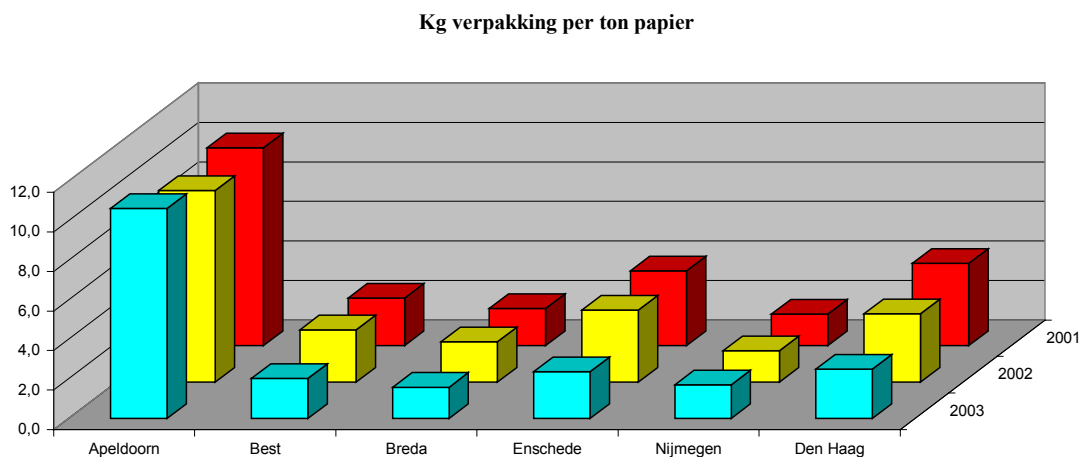

De in de productieruimten gebruikte poetsdoeken worden opgehaald door een specialistisch bedrijf waar ze op milieuverantwoorde manier gereinigd worden, waarna ze opnieuw gebruikt kunnen worden. Verschillen tussen de vestigingen onderling hebben te maken met het al dan niet aanwezig zijn van reinigingssystemen en wasmachines en verschillen in werkmethode. Per jaar kan wel eens een groot verschil optreden doordat er veel poetsdoeken nodig zijn bij revisiewerkzaamheden.

Als uitvloeisel van het convenant verpakkingen III wordt op de lokaties bijgehouden hoeveel verpakkingsmateriaal er toegevoegd wordt aan onze producten. Het overzicht hiervan is vermeld in bijlage V.

Tevens is onderzocht of er met minder verpakkingsmateriaal kon worden volstaan of dat andere minder milieubelastende materialen gebruikt konden worden. Dit heeft in enkele gevallen resultaat gehad. De meeste vestigingen gebruiken inmiddels smaller onderwrapper papier met als gevolg een lager verbruik aan verpakkingspapier. Er is inmiddels overgeschakeld op het gebruik van milieuvriendelijker polyethyleen folie.

Rapportage aan de overheid gaat over de bedrijfstak als geheel en daar is gebleken dat de doelstellingen van het convenant verpakkingen II grotendeels gehaald zijn. Het sinds december 2002 geldende convenant verpakkingen III stelt weer nieuwe doelen.

De totale hoeveelheid gebruikte verpakkingsmaterialen is in 2003 met 13% afgenomen mede dankzij alle inspanningen. Voor ons lijkt de grens inmiddels bereikt.

De keuze van verpakking heeft te maken met de mogelijkheden van het machinepark. Belangrijk zijn ook de manier van transport en bezorging; zaken die voor de externe drukorders meestal niet door ons te beïnvloeden zijn. De verschillen over de vestigingen hebben dan ook voor een groot deel te maken met de hoeveelheid externe drukorders op een lokatie, de wensen van de klanten dus. Nog steeds is er een verschuiving in de richting van folie waarneembaar.

Energie

Energie is een belangrijk milieuaspect vanwege de niet onuitputtelijke energiebronnen en het broeikaseffect. Sinds 1997 krijgt het onderwerp energie extra aandacht. Hier wordt op twee sporen gewerkt. Enerzijds de energie inkoop en anderzijds het terugdringen van het verbruik.

Aan de inkoopzijde is er dit verslagjaar een centraal contract afgesloten voor de levering van elektriciteit aan alle Wegener-vestigingen (zowel die in eigendom als de grote huurpanden), zo'n vijftig bij elkaar. Daarmee is een flinke besparing op de inkoopkosten gerealiseerd is. Het laatste kwartaal van 2003 is de gehele afname 'groene' stroom geweest.

Alle grote bedrijven beschikken inmiddels over een Energie Potentieel Scan (EPS) en een Bedrijfs Energie Plan (BEP) waarin een plan voor het uitvoeren van besparingsvoorstellen is opgenomen. De vestiging in Den Haag heeft nog geen EPS omdat het een nieuw pand betreft met nieuwe installaties en productiemiddelen welke alle volgens de laatste stand der techniek aangelegd en vervaardigd zijn. Het heeft dan pas na enige jaren zin om te onderzoeken of verbetering in de energiehuishouding mogelijk is.

Energie Potentieel Scan

De branche doelstelling als onderdeel van de Milieu Beleids Overeenkomst (MBO 1993) om een energie-efficiencyverbetering van 20 % in het jaar 2000 ten opzichte van 1989 te realiseren is ruim gehaald. Het is zelfs 25% geworden. De Wegener bedrijven hebben daar naar rato aan bijgedragen. In plaats van achterover te leunen gaan we echter door met het zoeken naar besparingsmogelijkheden om zodoende het verbruik (en daarmee ook de kosten) te beperken. De EPS is daartoe het afgesproken middel.

Aanpak EPS

De Energie Potentieel Scan verloopt in de regel als volgt:

In een aantal sessies stelt het "Energie Actie Team", bestaande uit drie à vier medewerkers van de lokatie, zowel van de uitgeverij als van de drukkerij, onder leiding van de consultant een "Energie Consumptie Analyse" (ECA) op.

In deze ECA wordt per ingekochte energiedrager (gas, water, electra, evt. stadsverwarming) via eventuele omzettingen (perslucht, koeling e.d.) een zo volledig mogelijke opsplitsing naar alle verbruikers (processen en afdelingen) gemaakt.

Op basis van deze verbruiksanalyse onderzoekt het Energie Actie Team vervolgens op welke gebieden reële besparingsopties te verwachten zijn.

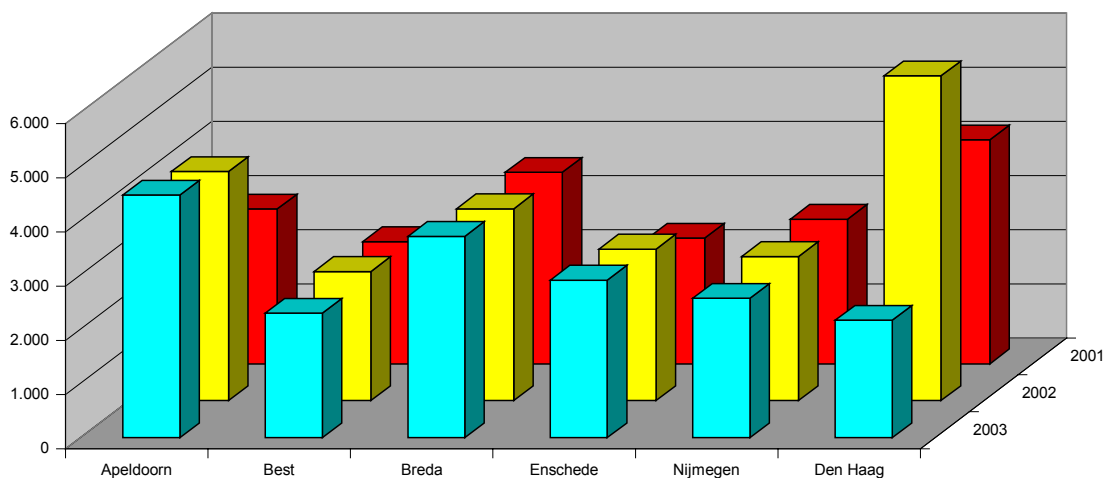
Uiteindelijk resulteert het in het opstellen van het Bedrijfs Energie Plan (BEP). In het BEP staat naast de doelstelling een opsomming van de geselecteerde besparingsmaatregelen en iets over de uitwerking qua planning, organisatie, financiering en monitoring. Het BEP dient ook ter communicatie met de gemeente in verband met de milieubeheervergunning.

Afgesproken is dat de door de directie geaccordeerde besparingsacties ieder jaar meegenomen worden in het lokatie milieuactieplan, zodat de voortgang ook gelijk met de milieuacties bijgehouden kan worden. In de toekomst moet het ertoe leiden dat energiezorg integraal in het milieuzorgsysteem wordt opgenomen. Op alle lokaties werkt de monitoring van energieparameters. Afhankelijk van de mogelijkheden worden meer of minder gedetailleerd verbruiken geregistreerd. Op de lokaties die al langer met een bedrijfsenergieplan werken zijn de besparingsmogelijkheden met redelijke terugverdientijden inmiddels uitgevoerd. Op de lokaties Best, Breda en Nijmegen wordt uitvoering gegeven aan de gekozen besparingsmaatregelen.

Het overzicht van de energieverbruiken staat in bijlage VI. Net als bij de afvalgegevens is een vergelijking gemaakt van het energieverbruik van de lokaties in verhouding tot de ingekochte hoeveelheid papier.

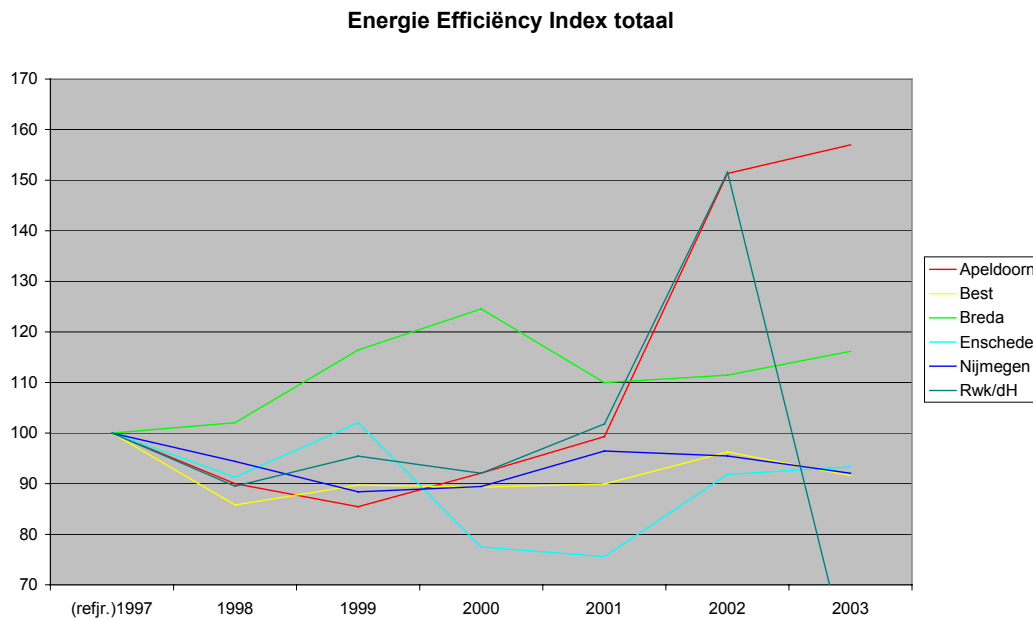
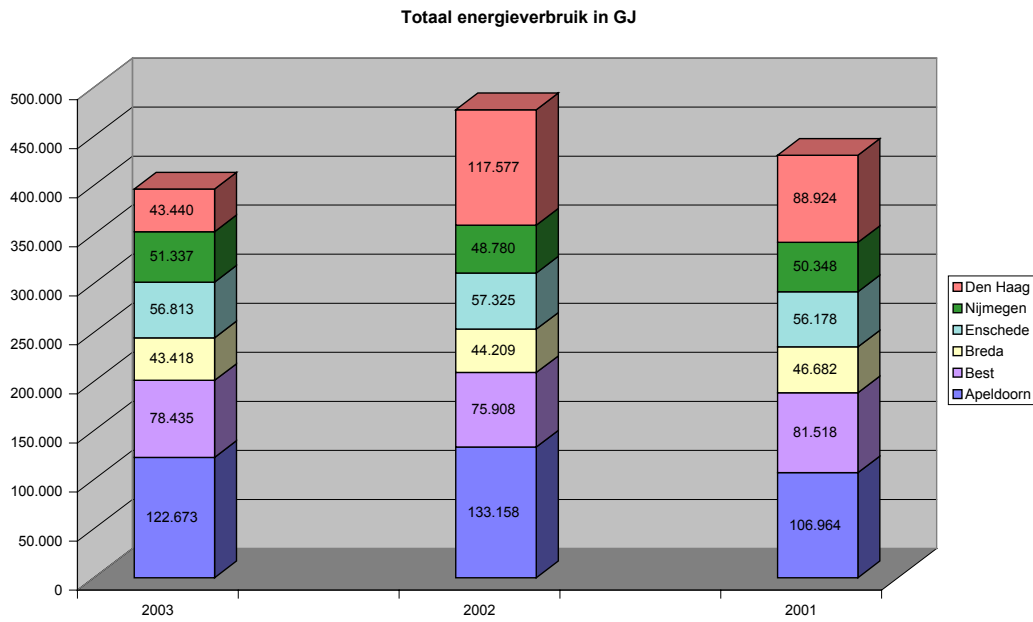
Het totaal energieverbruik van de zes vestigingen is omlaag gegaan. Dit komt hoofdzakelijk doordat in 2003 het verbruik van Den Haag nog maar één lokatie betreft, omdat dit verslagjaar alles op de nieuwe machines geproduceerd is terwijl er in 2002 nog op twee lokaties werd geproduceerd. In Best en Nijmegen zijn de verbruiken gestegen doordat er meer geproduceerd is. In Apeldoorn is het energieverbruik afgenomen als gevolg van verminderde productie.

Energieverbruik in MJ per ton papier

Op de lokaties waar het papierverbruik als gevolg van een lager productievolume is gedaald (Apeldoorn, Breda en Enschede), is het energieverbruik per ton papier toegenomen.

De grote onderlinge verschillen hebben te maken met de omvang van de kantoorpanden op de betreffende productielokaties waardoor het facilitair gebruik van energie naar verhouding groter kan zijn. Daarnaast worden uitschieters veroorzaakt door verouderde machines en gebouwen met ouderwetse installaties.

De Energie Efficiency Index totaal (EEI_{tot}) wordt gevormd door alle primaire energie gecorrigeerd op graaddagen en papierverbruik te relateren aan de situatie in het referentie jaar 1997. De indexen van Apeldoorn, Enschede en Breda gaan dit verslagjaar omhoog omdat er door de economische teruggang minder geproduceerd is. Het papierverbruik is lager door dunnere kranten terwijl het aantal machine uren gelijk bleef en het energieverbruik van de machines en gebouwinstallaties slechts in geringe mate verminderde. Zonder alle besparingsmaatregelen van de afgelopen jaren zou het beeld er veel slechter uitgezien hebben. In Den Haag is de index, die in 2002 ver omhooggeschoten was door het werken op twee lokaties (opstart nieuwe persen), nu op een normaal niveau gekomen. In Apeldoorn is het niveau sinds 2002 hoger door de ingebruikname van de nieuwe pers met gasdroging, terwijl het papierverbruik is afgenomen.

3.2 Activiteiten op lokaal niveau

Op lokaal niveau wordt gewerkt via milieuactieplannen met een looptijd van een jaar. De lokaties maken een eigen milieujaarverslag waarin naast informatie over uitgevoerde acties en cijfers over afval en energie ook een evaluatie van het gevoerde beleid gegeven wordt.

De milieuactieplannen en -jaarverslagen vormen een belangrijke schakel in de communicatie met de lokale overheden.

Soms is zelfs een directe koppeling ontstaan tussen de milieubeheervergunning en het lokatie actieplan. Dit plan moet in dat geval dan ook ter goedkeuring aan de vergunningverlener overgelegd worden.

Op alle lokaties blijkt het actueel houden van de milieubeheervergunning en het onderwerp good housekeeping veel aandacht te vergen. Controle door de lokale overheden wordt steeds scherper en leidt vaak tot extra eisen en inspanningen.

In vervolg op de reeds eerder genoemde activiteiten en constatering worden in de paragrafen van bijlage II beknopte versies van de lokale verslagen opgenomen.

WegenerMILIEUBELEIDSVERKLARING WEGENER

Door een binnen de maatschappelijke context toenemende aandacht voor ondernemingsactiviteiten, die belastend kunnen zijn voor de natuurlijke leefomgeving en de zich aanscherpende wetgeving op dat gebied, worden ondernemingen voor de opgave gesteld - mede in het belang van een in continuïteit succesvol bestaan, niet alleen in bedrijfseconomische maar ook in ecologische zin - de juiste wegen te volgen. Wegener onderkent haar maatschappelijke verantwoordelijkheid en hiermee het belang dat gehecht moet worden aan de bescherming van de natuurlijke leefomgeving en aan het op evenwichtige wijze gebruiken van de haar ten dienste staande natuurlijke hulpbronnen.

Hoewel de bescherming van de natuurlijke leefomgeving in eerste instantie een managementopdracht lijkt, is Wegener er zich ook van bewust dat bescherming niet alleen een zaak is van het management, maar ook van alle personeelsleden. In deze trant streeft Wegener ernaar de bescherming van de natuurlijke leefomgeving - zulks in samenhang met arbo- en kwaliteitszorg - tot onderdeel van zijn ondernemingsstrategie te maken.

Deze strategie is erop gericht de bescherming van het leefmilieu onderdeel te laten zijn van de activiteiten van allen, die bij de dagelijkse bedrijfsvoering betrokken zijn. Motivatie, scholing en het bijbrengen van milieubewustzijn bij alle personeelsleden horen hier ook toe. Het betrekken van de inkoopfunctie in de zorg voor het milieu is evident.

De algemene doelstelling van Wegener is om binnen de grenzen van de wet en de huidige stand van de techniek zoveel als mogelijk te bevorderen dat de ondernemingsactiviteiten de natuurlijke leefomgeving zo min mogelijk belasten. Dit kan ondermeer door zorgvuldig te zijn in de keuze, het gebruik en opslag van energie en grondstoffen alsmede door natuurlijke hulpbronnen op niet verkwistende wijze te gebruiken.

Wegener zal ernaar streven om plannen per lokatie te ontwikkelen, die erin voorzien snel en adequaat te kunnen handelen om mensen en milieu te beschermen in geval van mogelijke calamiteiten.

Voorts streeft Wegener er tevens naar producten te vervaardigen, die met inachtneming van het voorbestemde gebruik door afnemers en consumenten, zo min mogelijk belastend zijn voor het milieu en waar nodig tevens afnemers en consumenten te voorzien van adequate informatie voor een juist gebruik en juiste verwerking na gebruik. Om verspilling te reduceren, zal zo veel als mogelijk gebruik worden gemaakt van recycling en op verantwoorde wijze zorg worden gedragen voor het verwijderen van overtollige materialen en stoffen.

Ofschoon erkend moet worden dat volledige eliminatie van alle afvalstoffen vooralsnog niet realiseerbaar is, is de voortdurende aandacht van de lokaties erop gericht om afvalstoffen zo te behandelen en te verwijderen dat de natuurlijke leefomgeving zo min mogelijk belast wordt.

wegener

Hoewel de belangen van personeelsleden, aandeelhouders, cliënten en leveranciers met betrekking tot de natuurlijke leefomgeving binnen de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de onderneming ligt, is zulks alleen realiseerbaar voor zover de bedrijfseconomische mogelijkheden dit toelaten.

Meer concreet wordt er voor zorg gedragen dat de Wegener-ondernemingen de bij of krachtens de milieuwetgeving gestelde voorschriften nakomen. Zij voldoen derhalve aan de vergunningvoorschriften. Wat de bedrijfsonderdelen van Wegener Grafische Groep B.V. betreft zal voldaan worden aan hetgeen bepaald is in de milieubeleidsovereenkomst, zoals deze is gesloten tussen het Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen/Kartoflex en de overheid. Dit is een overeenkomst betreffende het te voeren milieubeleid in de grafische industrie tot het jaar 2000, waarbij ook al rekening wordt gehouden met de doelstellingen voor het jaar 2010.

Uit deze beleidsovereenkomst vloeit ondermeer voort dat uiterlijk in de loop van 1995 bij grafische ondernemingen een systeem van interne milieuzorg is gerealiseerd. Wegener zal bewerkstelligen dat dit ook bij haar grafische bedrijven geschiedt. Binnen Wegener is in de tweede helft van 1994 een aanvang gemaakt met de invoering van interne milieuzorg. Als volgens een dergelijk systeem wordt gewerkt, wordt in beginsel aan alle milieu-eisen en -regels voldaan. Aldus werken de grafische bedrijven van Wegener eraan mee dat de milieutaakstellingen voor de grafische branche verwezenlijkt worden: een schonere produktie, met minder uitstoot, afval en geluïd.

Mede in het kader van interne milieuzorg is c.q. wordt de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden inzake milieu-aspecten vastgesteld. Via de budgetten worden financiële middelen voor milieudoeleinden toegewezen.

Op iedere lokatie functioneert een Directie Commissie Arbo- en Milieu (DCA/M). Deze commissies hebben een adviserende taak ten behoeve van de verantwoordelijke directies van de werkmaatschappij(en)/grafische bedrijfszonderde(e)l(en) op de desbetreffende lokatie.

Het vertegenwoordigend overleg wordt regelmatig op de hoogte gehouden omtrent de activiteiten die op milieugebied worden ondernomen. Periodiek wordt aan milieuzaken aandacht besteed in interne publikaties zoals de Wegener-bedrijfskrant. In het financieel jaarverslag worden de relevante milieu-aspecten behandeld.

WEGENER N.V.

C.R.A. Appeldoorn

voorzitter Raad van Bestuur.

Milieuverslaglegging van de lokaties en bedrijven met productieactiviteiten

II.a. Apeldoorn

Milieuzorgsysteem

Wegener Nieuwsdruk Gelderland heeft de interne milieuzorg vorm gegeven door het aanstellen van een milieucoördinator en het jaarlijks vaststellen van milieuactieplannen. In 2003 is een begin gemaakt met het certificeren van het milieuzorgsysteem. Het doel is in maart 2005 te komen tot certificering volgens de normen van de Stichting Interne MilieuZorg (SIMZ).

Het nemen van milieumaatregelen heeft een vaste plek in de bedrijfsvoering van Wegener Nieuwsdruk Gelderland gekregen. Jaarlijks worden er de nodige maatregelen genomen om de milieubelasting tot een minimum te beperken.

Bij productieveranderingen worden milieuvorzieningen integraal meegenomen.

Maar milieuzorg is meer dan het voortdurend verbeteren van het proces, ook de inzet van de medewerkers is hierbij onmisbaar.

In de praktijk moet er een milieugerichte bedrijfscultuur ontstaan. Dit kan bereikt worden door het geven van voorlichting en het vastleggen van taken en verantwoordelijkheden.

Het vastleggen van interne procedures en controle zijn hierbij goede hulpmiddelen.

De doelstelling is om -gelijk de andere WGG bedrijven- in 2005 een gecertificeerd milieuzorgsysteem te verkrijgen. In december '03 is hiertoe een aanvang gemaakt.

Wij zijn op de goede weg, maar moeten voortdurend alert zijn en steven naar verbetering.

Op de Wegener lokatie Apeldoorn bevinden zich drie gebouwen waarin de volgende onderdelen zijn gehuisvest:

- Concernkantoor; Raad van Bestuur, concern personeelszaken, financieel economische en administratieve diensten etc.
- Uitgeverij gebouw; met prepress, advertentie afdeling, beeldbewerking en andere ondersteunende diensten.
- Drukkerij gebouw; prepress, administratie, colora drukkerij, commander drukkerij, nabewerking, papieropslag en grafisch magazijn.

Wegener Grafische Groep is met directie en ondersteunende diensten gehuisvest op de 1e verdieping; de redactie van de uitgeverij op de 2e verdieping.

In het drukkerij gebouw is Wegener Nieuwsdruk Gelderland (WNG) gehuisvest.

WNG vervaardigt kranten en krantachtige producten voor de eigen uitgeverij en voor derden. De dagbladen worden hoofdzakelijk in de nacht gedrukt.

In de Nabewerking worden deze producten verzameld, verpakt en voor verzending gereed gemaakt.

WNG kent, behalve van zaterdagmiddag tot zondagavond, een bedrijfstijd van 24-uur.

Het jaar 2003 is economisch een moeilijk jaar geweest. De scherpe terugval in de economie heeft zich ook in 2003 voortgezet. Dit heeft voor de uitgeverij en drukkerij de nodige gevolgen gehad en geleid tot noodzakelijke bezuinigingen in de kosten. Het aantal werknemers in de krantensector daalde hierdoor met ca. 7%.

De naam van Wegener Uitgeverij Gelderland en Overijssel (WUGO) werd gewijzigd in "De Stentor"

Per 1 februari 2003 is de heer E. Hagens in dienst getreden als Manager grafisch bedrijf.

Hij volgt hiermee de interim manager W. Cornelisse op.

Wegener Nieuwsdruk Gelderland heeft uitvoering gegeven aan een organisatiekanteling waarbij de productie is ondergebracht in twee ketens, de Colora- en Commanderketen.

De Colora keten produceert de dagbladen en de Commanderketen hoofdzakelijk het werk derden. De verantwoordelijkheid van beide ketens begint bij de vormvervaardiging en eindigt bij het transport naar de klant. Beide hebben eigen orderbegeleiders. De prepress levert voor deze ketens het materiaal aan. De reorganisatie is per 1 september geëffectueerd.

Met deze organisatiewijziging wordt beoogd een efficiëntere en kwalitatief betere productie te bereiken. Omdat de verantwoordelijkheden lager in de organisatie zijn gebracht zijn er middenkader functies komen te vervallen.

De ploegendiensten in de drukkerijen zijn van vier naar drie teruggebracht.

De Express persen zijn in het najaar definitief buiten bedrijf gesteld en geconserveerd. Wat er met de persen gaat gebeuren is nog niet bekend.

De economische terugval heeft ook gevolgen gehad voor het grondstoffen verbruik en daaraan verbonden vermindering van de afvalstoffen. Zo is het papier- en inktverbruik gedaald met ca. 14% ten opzichte van 2002.

De prepress activiteiten hebben ook in 2002 een dalende tendens laten zien. Steeds meer klanten leveren digitaal aan. Dit vertaalt zich in minder film, fotografisch papier en chemie verbruik. Het plan is medio 2004 geheel overgeschakeld te zijn op digitale aanlevering.

De activiteiten in de nabewerking zijn nagenoeg onveranderd gebleven. Een tijdelijke verzamelhechter is teruggegaan naar de leverancier en de grote verzamelhechter is uitgebreid. Voor deze verzamelhechter zijn er buiten twee perscontainers met afzuiginstallatie, afkomstig uit Houten, geplaatst.

Grote bouwkundige wijzigingen hebben er niet plaatsgevonden binnen de gebouwen van WNG, De Stentor of CK.

Binnen het handhavingsbeleid van de gemeente Apeldoorn hebben er in 2003 twee inspecties op naleving van de WM-vergunning plaatsgevonden.

De hieruit voortvloeiende verbeterpunten zijn alle uitgevoerd. In het najaar heeft de gemeentelijke milieudienst een controle op de uitvoering van deze verbeterpunten uitgevoerd.

Overzicht van de uitgevoerde milieuacties

Algemeen

Verwerking restafvalstoffen

Jaarlijks wordt de praktische uitvoering met de restafvalstoffen verwerker geëvalueerd, de dienstverlening voldeed aan de verwachting.

Om kosten te besparen is er een proef uitgevoerd met het gratis ophalen van afvalhout (pallets en kisten). Het afhalen voldeed niet aan de verwachtingen. De 30 m3 houtcontainer is weer teruggeplaatst en wordt geleegd door de restafvalstoffen verwerker.

Beheersplan Legionella

In de Commanderspauze is een risico-inventarisatie uitgevoerd door de installateur. De risicopunten zijn verwerkt in het plan van aanpak.

Er worden regelmatig controlemetingen uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een desinfectiebeurt van de open koeltoren.

Sprinkler

In de Nabewerking en de transportbrug is een sprinklerinstallatie aangebracht. De installatie is in het voorjaar 2004 in gebruik genomen. De installaties in het papiermagazijn en de Commanderruimte waren al eerder in gebruik gesteld. De installatie is gecertificeerd.

Asbest

Na onderzoek is gebleken dat de wanden van het ketelhuis witte asbest bevatten. Er zijn waarschuwborden opgehangen dat men in deze wanden niet mag boren, zagen of slopen.

E-Quest

Het registratiesysteem afvalstoffen is aangepast aan de Eural codering. Deze codering wordt door alle Wegener Grafische bedrijven gehanteerd.

Productinformatiebladen

De registratie en archivering van de productinformatiebladen is opgeschoond en aangepast aan de actuele situatie. Per afdeling zijn deze gesorteerd in ordners. Deze bevinden zich in de EHBO ruimte.

Van deze productinformatiebladen zijn werkplekinstructiekaarten (zgn WIK's) gemaakt en op de desbetreffende afdeling opgehangen. Op deze instructiekaarten staan de risico's en te gebruiken beschermingsmiddelen voor de gebruiker aangegeven.

Milieucursus

Er is door de milieucoördinator en chef grafisch magazijn meegedaan aan de 3 daagse milieucursus van Stivako die georganiseerd werd voor alle milieucoördinatoren en medewerkers die met milieuzaken zijn belast binnen Wegener Grafische Groep.

Voor de VGWM commissie van WNG is een Arbo-milieucursus gegeven door de Arbo unie.

Luchtkwaliteit

Op de luchtbehandeling in het gebouw van De Stentor is een luchtkwaliteitsmeting uitgevoerd. De resultaten voldeden aan de norm.

EBI- verklaring verwarmingsketels

Naar aanleiding van de controle door de gemeente is een inspectie uitgevoerd op de veiligheidsvoorzieningen van alle verwarmingsketels op de lokatie.

De geconstateerde gebreken zijn alle verholpen waarna er een EBI verklaring voor alle ketels is afgegeven.

Colora drukkerij

Schoonmaken van vloeren, ruimten, machines

Na de kanteling in de organisatie worden de schoonmaakwerkzaamheden uitgevoerd door de drukkers, voor de kanteling werd dit gedaan door twee vaste medewerkers.

Het inktmengen en bedienen van de wasmachine dat voorheen door een vaste medewerker werd uitgevoerd, wordt nu door de drukkers zelf gedaan.

Restinkt verwerking Colora Pers

Opslag lege inktblikken

Express perslijn

Na buitengebruikstelling van de A- en B-lijn is ook de C-lijn stilgelegd. De machine is geconserveerd. Incidenteel gebruik wordt niet geheel uitgesloten zodat de voorzieningen intact blijven. Door de buitenbedrijfstelling is er minder werk voor de inktbakkenwasmachine waardoor minder verbruik en afvoer van het wasmiddel Böttcherine te verwachten is.

Commander drukkerij

Chemieopslag

De verlichting in de chemieopslag voldeed niet aan de CPR-15 richtlijn De verlichting is vervangen door een explosie veilige uitvoering.

Energie

Het gasverbruik van de drogers is hoog, om energieverpilling te voorkomen is er instructie gegeven de drogers tijdig uit te schakelen.

Rollenwasbakken

Voor het wassen van inktrollen zijn er drie wasbakken geplaatst (zie foto).

De rollen worden handmatig schoongemaakt. Het residu wordt opgevangen in afsluitbare tonnen en als gevaarlijk afval afgevoerd.

Bak met gebruikte wasrollen

Rollenwasbak bij Commander pers

PBV- verklaring vloeistofdichtheid vloeren

Tijdens de controle door de gemeentelijke milieudienst kon geen PBV- verklaring op vloeistofdichtheid van de chemie- en inkt ruimte worden getoond. De vloeren moeten volgens de WM vergunning voldoen aan het gestelde in de CUR/PBV aanbeveling 44 (vloeistofdichtheid). Er zijn acties ondernomen deze verklaring alsnog te verkrijgen.

Nabewerking:

Voor de opslag van brandbare stoffen is een brandvertragende kast geplaatst.

Het betreft hoofdzakelijk inktjet vloeistoffen en schoonmaakmiddelen in kleine verpakking.

Plaatvervaardiging/repro:

In december is een werkgroep opgestart om de bestaande conventionele (film) plaatvervaardigingssystemen voor de Colora pers te vervangen door Computer to plate (CTP).

Dit levert een drastische vermindering van fotografische film /papier en chemie op.

De veranderde werkmethode is gemeld bij de gemeentelijke milieudienst.

Het voornemen is om in 2004 geleidelijk over te gaan naar CTP .

Prepress

De paginamontage is verder gedigitaliseerd. Hierdoor wordt er minder fotografisch papier, film en chemie gebruikt. In juli 2004 zullen alle orders digitaal worden aangeleverd.

Alle ontwikkelmachines zijn op ontzilveringsapparatuur aangesloten. De apparatuur wordt op geregelde tijden schoongemaakt en gecontroleerd.

Grafisch magazijn /papiermagazijn

Voor de gescheiden opslag van zuren en loog is een extra lekbak aangeschaft.

Emissie

Uit de resultaten van het in augustus 2003 uitgevoerde onderzoek naar de emissie van vluchtige organische stoffen vanuit de starprintpershal blijkt dat deze voldoet aan de vigerende WM-vergunning. Het rapport is naar de gemeentelijke milieudienst verzonden.

Schoorsteen gasdrogers

Energie

Er zijn in 2003 geen investeringen gedaan in energiebesparende maatregelen.

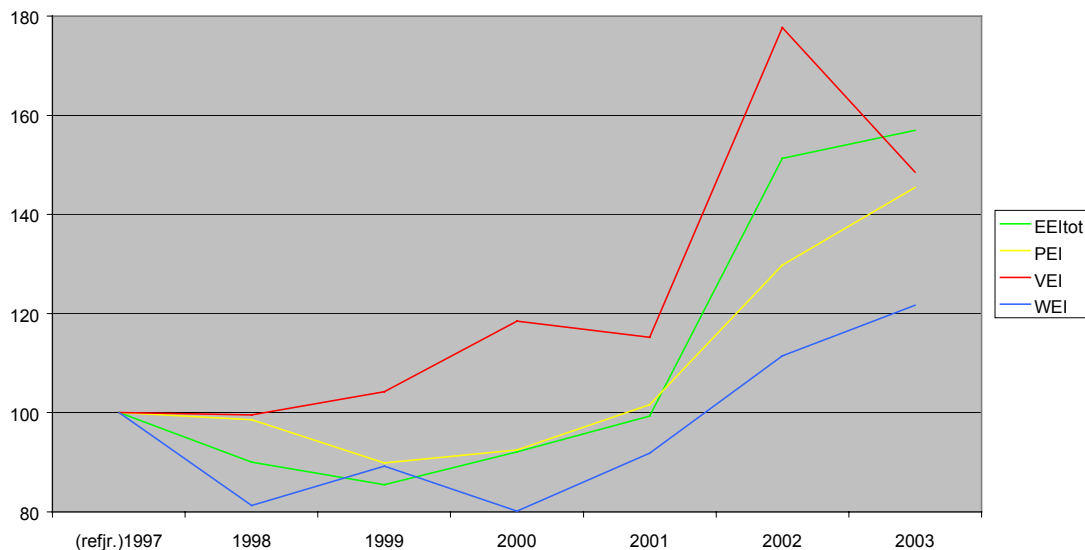
Wel is er door publicatie op gewezen dat energiebesparing mogelijk is door buitendeuren niet onnodig open te laten staan en verlichting en apparatuur bij vertrek uit te schakelen.

Energie monitoring

Registratie van het energieverbruik vindt maandelijks plaats door opname van alle (tussen)meter standen. Het electra, gas en waterverbruik wordt per gebouw geregistreerd.

Daarnaast zijn alle groot verbruikers zoals persen, drogers, koelinstallaties, luchtbehandelingen e.d. apart bemeterd. De meterstanden worden door de TD bijgehouden in een logboek.

Energie index Apeldoorn

Verklaring van de afkortingen

EEI = Energy Efficiency Index (alle energiestromen met correcties voor graaddagen en productie)

PEI = Product Efficiency Index (alleen elektriciteit, gecorrigeerd voor productie)

VEI = Verwarming Efficiency Index (alleen gas gecorrigeerd voor graaddagen)

WEI = Water Efficiency Index (alleen water gecorrigeerd voor productie)

Overzicht energieverbruik lokatie Apeldoorn.

Elektraverbruik in KWh (ingekocht)

	1999	2000	2001	2002	2003
WNG	4.385.633	4.640.168	4.647.899	5.203.544	4.989.657
De Stentor	1.085.596	1.326.215	1.446.855	1.388.199	1.348.131
Holding	926.600	574.493	539.800	540.000	578.800
Totaal	6.397.829	6.540.875	6.634.554	7.131.743	6.916.588

Gasverbruik in m3

Gebouw:	1999	2000	2001	2002	2003
WNG	1.183.512	1.318.014	1.379.279	2.083.765	1.804.878
De Stentor	41.343	41.785	49.211	45.194	48.471
Holding	39.188	51.102	53.809	39.423	45.698
Totaal	1.264.043	1.410.901	1.482.317	2.168.382	1.899.047

Waterverbruik in m3

Gebouw	1999	2000	2001	2002	2003
WNG	21.910	19.607	19.119	20.526	19.048
De Stentor	1.756	2.346	1.441	1.120	993
Holding	1.109	1.119	1.012	1.215	1.211
Totaal	24.775	23.072	21.572	22.861	21.252

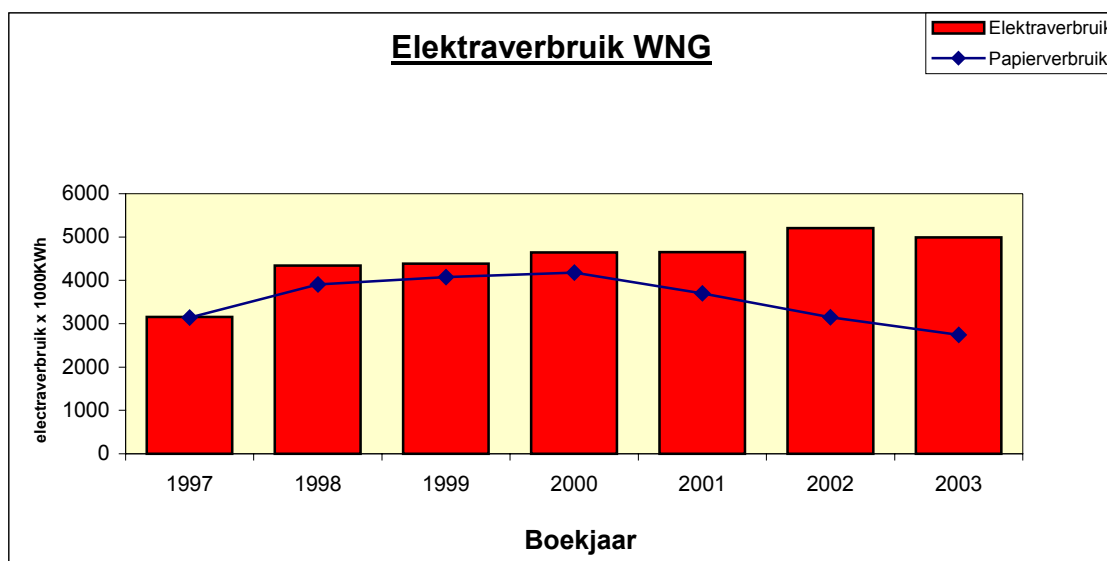
Kostenoverzicht gas + elektra in euro

	1999	2000	2001	2002	2003
WNG	314.800	467.539	458.734	594.248	593.971
De Stentor	106.597	109.719	119.422	114.487	95.277
Holding	96.382	66.050	64.395	60.988	44.102
Totaal	517.780	643.361	642.550	792.724	733.350

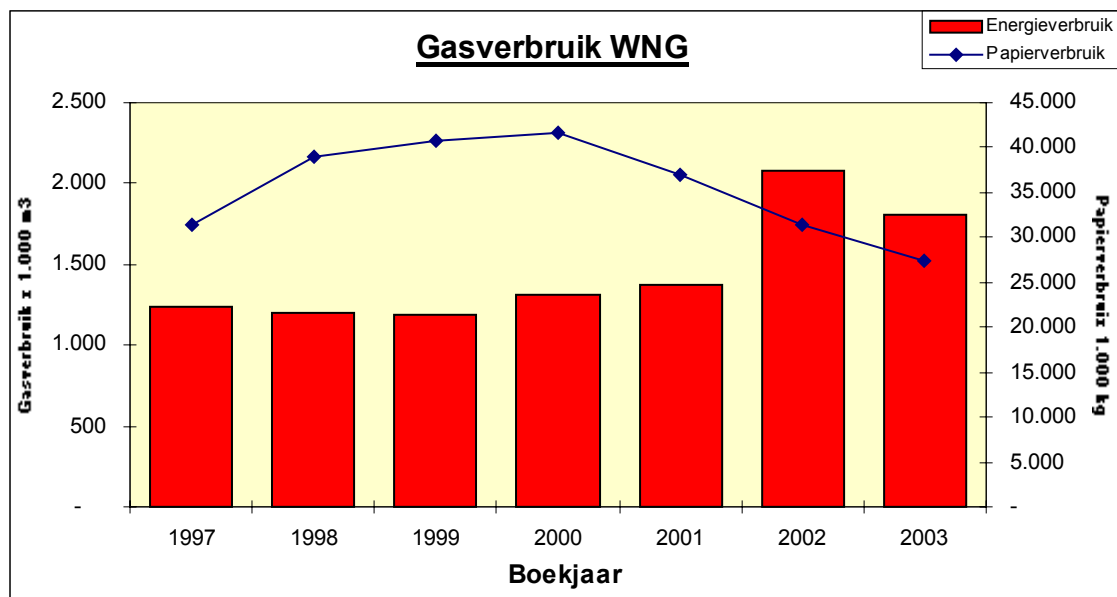
Kengetallen

	1999	2000	2001	2002	2003
WNG papierverbruik in tonnen	40.763	41.764	37.327	31.470	27.387
WNG gem. KWH per ton papier	108	111	125	165	182

Elektraverbruik in relatie tot papierverbruik

Gasverbruik in relatie tot papierverbruik

Toelichting elektraverbruik

Het verbruik bij De Stentor en Concernkantoor is nagenoeg gelijk gebleven.

De afname met 5% is volledig toe te wijzen aan de verminderde productie. Dat het geen gelijke pas houdt met het verminderd papierverbruik van bijna 9% komt omdat het aandeel voor facilitaire voorzieningen gelijk is gebleven. Uit de grafiek blijkt dat er geen besparing is bereikt t.o.v. 2002.

De toename met bijna 12% in 2002 t.o.v. 2001 is voornamelijk veroorzaakt door de uitbreiding in de nabewerking en uitbreiding met Starprinthal (gebouweninstallaties) en persinstallaties. Het buiten bedrijf stellen van de Expresslijn (met IR droger) heeft een beperkte invloed gehad aan vermindering van het energieverbruik.

Gasverbruik

Het totale gasverbruik op de lokatie daalde met 8%. Het verbruik bij De Stentor en Concernkantoor steeg met bijna 10%. De invloed hiervan op het totaal verbruik is echter 0.5%. De daling is dus nagenoeg geheel veroorzaakt door de verminderde productie op de Commander pers met gasdroging.

Het verbruik van beide drogers op de Starprintpers was in 2003 ca. 800.000 m³.

Dit is ca. 38% van het totaalverbruik bij WNG.

Het verbruik van de WKK is met bijna 1% gedaald en blijft jaarlijks stabiel.

Het aandeel van de WKK op het totale verbruik bij WNG is 59%.

Waterverbruik

Het totale waterverbruik op de lokatie daalde met 7%. Bij De Stentor daalde het waterverbruik met 11% en bij Concernkantoor bleef het gelijk. Het aandeel van De Stentor en Centraal kantoor is resp. 5 en 6% op het totaal.

Het aandeel van WNG is 89%. Hier daalde het verbruik met 8%.

De daling is voor het merendeel veroorzaakt door vermindering van het proceswater dat nodig is bij het drukken.

Stoffenadministratie

In 2002 zijn de nieuwe Europese afvalstoffen codes (Eural) van kracht geworden.

Voor geheel Wegener is een afvalstoffenlijst samen gesteld waarbij voor elke afvalsoort dezelfde afvalstofcode wordt gehanteerd. Hierdoor kan er uniform gerapporteerd worden.

De nieuwe codes zijn verwerkt in het afvalstoffen registratie systeem E-Quest.

De stoffenadministratie wordt uitgevoerd door de afdeling inkoop van WNG.

Afvalstoffen

Uit de afvalstoffen registratie blijkt dat de totale hoeveelheid gevaarlijk afval is afgenomen met 27%, voor het grootste gedeelte veroorzaakt door het minder verbruik van fixeer, ontwikkelaar, grafische film en papier. Ook de hoeveelheid afgewerkte olie is fors gedaald.

Het verbruik van plaatchemie is echter gestegen met 9%. Het plaatverbruik met 4%.

Dit wordt veroorzaakt door een aantal zaken zoals ingebruikname CTP Commander pers, meer dubbele productie en pagina indelingen door de uitgeverij. Ook het meer overmaken van platen waaraan aandacht moet worden besteed, is een factor.

Bedrijfsafval

In totaal nam de hoeveelheid bedrijfsafval toe met 6%, met name door de aluminium offsetplaten en elektronica afval.

Het poetsdoekenverbruik is gedaald met 9%. Het vervuiling getal dat de afvalverwerker namens WNG opgeeft: 23.439 kg blijft in absolute zin toch hoog.

Verpakkingsmaterialen

Binnen het kader van het Verpakkingsconvenant III heeft er een registratie en opgave van door ons op de markt gebrachte verpakkingsmaterialen plaatsgevonden.

Het totaal gewicht aan verpakkingsmaterialen welke door WNG op de markt gebracht worden bedroeg 224.751 kg. Dit betekent een daling van 26% t.o.v. 2002.

Deze daling heeft te maken met de verminderde volumes drukwerk maar ook met het meerverbruik van folie i.p.v. papier als verpakkingsmateriaal.

De stijging van folie ten koste van papier (bandeestroken) als verpakkingsmateriaal bedraagt 17%. Ook het gebruik van metaal (nietjes) nam fors toe.

Financiën

De tarieven voor het storten van restafval zijn met 4 % gestegen, de transportkosten met 3%.

De huurprijzen voor containers bleven gelijk.

Er worden centraal steeds meer afspraken gemaakt over afvaltarieven voor geheel Wegener.

Controles In- en Extern

Binnen het kader van het handhavingsbeleid door de gemeentelijke milieudienst en brandweer zijn er in maart en september 2003 onaangekondigde inspecties uitgevoerd.

Tijdens de bezoeken is zowel de naleving van de milieuwet en regelgeving als de brandveiligheid gecontroleerd. Op enkele punten werd hier niet aan voldaan.

In maart hadden de verbeterpunten betrekking op de chemieopslag van de Commander pers.

Hier diende de TL verlichting conform de CPR-15 richtlijn in explosieveilige uitvoering aangebracht te worden en gevaar pictogrammen op de toegangsdeuren aangepast te worden.

In augustus heeft een controle op de uitvoering plaatsgevonden.

De controle in september had betrekking op de beide vigerende Wet Milieubeheer vergunningen. Geïnspecteerd zijn alle logboeken beveiligingsinstallaties, milieuadministratie, milieujaarverslagen, afgiftebewijzen gevaarlijk afval, keurings- en inspectiebewijzen ketels, Koelinstallaties, gasdrogers Commander pers; vetafscheiders etc.

De tekortkomingen hadden betrekking op de ontbrekende PBV-verklaring vloeistofdichtheid vloeren chemieruimten en de niet gescheiden opslag van zuren en logen. Beide tekortkomingen zijn afgehandeld en de gemeentelijke milieudienst is daarover verrichtigd.

Er is door de milieucoördinator regelmatig gecontroleerd op naleving van de regelgeving.

Geconstateerd is dat met name de opslag in het magazijn een blijvend aandachtspunt is omdat hier regelmatig de chemiekluizen worden geblokkeerd door goederen. Hierdoor kunnen de gevaarlijke stoffen niet in de kluizen worden opgeslagen en blijven ze onnodig lang in het grafisch magazijn staan.

Evaluatie

Het jaar 2003 heeft behoudens de stillegging van de Express pers geen grote milieubeïnvloedende veranderingen met zich mee gebracht. Er waren voornamelijk kleine aanpassingen nodig. De organisatiekanteling en de overgang naar een drieploegendienst hebben de nodige tijd en energie gevegd.

Management en medewerkers stonden hierdoor onder hoge druk.

De goed georganiseerde taken verliepen echter zonder problemen. Dit bewijst dat goede afspraken over taken en verantwoordelijkheden vruchten afwerpen.

WNG voldoet aan de Wet Milieubeheer vergunning, maar we moeten alert blijven.

Belangrijk was de instelling van een stuur- en werkgroep in december 2003 om te komen tot een gecertificeerd milieuzorgsysteem. De doorlooptijd van het certificeringstraject bedraagt ca. 13 maanden. Dit zal voor 2004 een belangrijk onderdeel zijn van de milieuactiviteiten.

Milieuactieplan 2004

- Alles voorbereiden voor de certificering van het milieuzorgsysteem volgens SIMZ.
- Energie
 - Meer dan voorheen zal er ook gelet moeten worden op onnodig energieverbruik.
 - Voorbeelden zijn;
 - Gasdrogers Commander pers.
 - Verlichting uitschakelen indien de ruimte langer dan 5 min. niet wordt gebruikt.
 - Niet onnodig machines, PC's en andere apparatuur in de "stand-by" laten staan. Per afdeling afsluitprocedure opstellen.
 - Buitendeuren niet onnodig open laten staan.

II.b. Best

Algemeen

De interne milieuzorg binnen WNB komt aan de orde in het overleg van het Managementteam, de Werkgroep Milieuzorg en de Onderdeelcommissie van WNB van de Ondernemingsraad WGG.

In werkoverleggen wordt eveneens aandacht geschonken aan de zorg voor het milieu en in het personeelsperiodiek is er ook diverse keren aandacht aan besteed.

Het vervallen van de afdeling Repro als gevolg van de implementatie van het Computer-to-Plate-procédé heeft ook - naar wij menen - een positieve invloed op de zorg voor het milieu.

De drukplaten worden nu zonder tussenkomst van de afdeling Repro elektronisch voorzien van teksten en afbeeldingen! Uiteraard moeten de drukplaten nog wel worden ontwikkeld en daar is chemie voor nodig. Daar staat tegenover dat het chemieverbruik van de afdeling Repro in zijn geheel komt te vervallen!

Als uitvloeisel van het behalen van het certificaat, in november 2001, heeft de Stichting Certificatie Grafimedia Branche in 2003 een administratieve controle uitgevoerd. De uitkomsten van de controle waren op enige kleine kanttekeningen na, wederom positief!

De hoge waarderingen die WNB tot nu toe heeft gehad ervaren wij uiteraard als zeer positief. Tijdens de audits die door WNB intern werden gehouden bleek dat het hoge niveau qua orde en netheid zo af en toe een dip vertoonde. Dat is jammer, maar we scoren toch nog steeds redelijk goed.

Dat is niet alleen te danken aan commitment van het management of de Werkgroep Milieuzorg. We hebben daarvoor de medewerking nodig van een ieder die in het bedrijf werkzaam is.

WNB is een krantendrukkerij waarin in het verslagjaar zes dagen per week de volgende ochtendkranten van het Wegener concern werden gedrukt, namelijk het Brabants Dagblad met een oplage van 160.000 exemplaren (voor Den Bosch en Tilburg en de daarbij behorende regio's), het Eindhovens Dagblad met een oplage van 130.000 (voor Eindhoven en Helmond en de daarbij behorende regio's) en ook nog de oplage van de Provinciale Zeeuwsche Courant (PZC) met een oplage van 64.000.

Verder werd als externe drukorder ook nog vijf dagen per week het avondblad NRC gedrukt met een oplage van 30.000 exemplaren. Daarnaast werden ook ten behoeve van Wegener Huis-aan-huiskranten zo'n 1.800.000 exemplaren per week gedrukt. Ten behoeve van de markt voor derden drukte WNB nog eens zo'n 450.000 exemplaren per week.

Wekelijks zorgden 25 grote trucks met oplegger voor de aanvoer van het papier.

In het verslagjaar werd ruim 33.000 ton papier verbruikt, dat is zo'n vier procent meer dan in 2002.

Het papierverbruik is niet alleen afhankelijk van het aantal exemplaren dat gedrukt wordt, ook het aantal pagina's van de kranten en weekbladen heeft daar uiteraard grote invloed op.

De orders werden gedrukt op vier König & Bauer Commander persen (1991-1993), 4 x 80 pagina's, 72 drukwerken, vier vouwapparaten met ieder drie trechters, 20 rollensterren en EAE-besturing.

Het drukprocédé is offsetrotatie oftewel vlakdruk. De drukkende delen op de drukplaat trekken inkt aan, de niet drukkende delen trekken water aan en stoten inkt af. De drukvorm wordt overgezet op de rubberdoek cilinder. Deze cilinder drukt de drukvorm op het papier. Bij fullcolourdruk wordt eerst cyaan (blauw) gedrukt, daarna magenta (rood), yellow (geel) en zwart.

De rollen papier van gemiddeld 1.500 kg en een lengte van ongeveer 18 km worden op de begane grond in de persen gehangen. Met zijn gewicht van 1 miljoen kilo kan elke pers een krant drukken van 80 pagina's met daarin 8 pagina's fullcolour, 40 pagina's met steunkleur en 32 pagina's alleen zwart. Het drukken vindt plaats op de eerste etage op verschillende niveaus. Na bedrukt te zijn worden per drukpers de papierbanen samengebracht, gevouwen en gesneden in de vouwmaschine. Via een kettingtransportband gaan de producten naar de afdeling Verpakking waar er pakken van gemaakt worden. De afdeling Verpakking heeft vier productielijnen en acht uitgangen. De producten worden vervolgens via een automatisch systeem naar de desbetreffende vrachtwagens getransporteerd.

Deze vervoeren de orders naar de zogenoemde aflegplaatsen in de verschillende regio's en door bezorgers worden kranten en weekbladen in de brievenbussen gedeponerd.

WNB is op zich dus "alleen maar" een drukkerij van krantachtige producten en t.b.v. daarvan zijn hier zo'n 160 medewerk(st)ers werkzaam. Deze werken op de afdelingen Computer to Plate, Drukkerij, Verpakking, Technische Dienst, Staf en Administratie. Behalve de medewerk(st)ers van de Staf en Administratie werk iedereen in ploegendienst.

In het gebouw zijn ook nog enige onderhuurders van het Wegener concern gehuisvest.

De werkzaamheden van deze onderhuurders zijn van administratieve aard zoals daar zijn Wegener Huiskranten, de afdeling Distributie van de het Eindhovens Dagblad en ontwikkel-c.q. ICT-achtige afdelingen. Totaal gaat het dan om zo'n 75 medewerk(st)ers in het gebouw.

Milieubeleid

Dit beleid kan alleen maar slagen als eenieder - van hoog tot laag - daaraan meewerkt. Daarom is het van groot belang, dat het hoogste leidinggevende niveau het milieubeleid van de organisatie vastgesteld heeft.

Dit op een zodanige wijze dat het milieubeleid:

- a) Passend is voor de aard van de bedrijfsactiviteiten en de daaruit voortvloeiende milieubelasting.
- b) Duidelijk weergeeft dat het hoogst leidinggeven niveau van de organisatie zich verantwoordelijk stelt voor de invoering en werking van het daaruit voortvloeiende milieuzorgsysteem.
- c) De formele verplichting omvat tot naleving van de geldende wet- en regelgeving.
- d) De doelstelling omvat tot het actief besteden van tijd en middelen ten behoeve van de preventie van milieubelasting ten gevolge van haar bedrijfsactiviteiten, wat moet leiden tot een continue verbetering van het milieuzorgsysteem.
- e) De mogelijkheid biedt tot een concrete evaluatie van milieudoelstellingen.

WNB heeft in 2003 daar veel aandacht aan besteed. Vooral omdat CTP ingevoerd werd en er goed gekeken diende te worden naar de bijbehorende milieuaspecten. De milieucoördinator is betrokken geweest bij het hele procédé

WNB houdt zich aan hetgeen overeengekomen is bij het behalen van de certificering inzake haar gestructureerde milieuzorgsysteem.

De basis voor de positieve beoordeling uit de administratieve controle van de Stichting Certificatie Grafimedia Branche aangaande het uit te voeren milieubeleid ligt in de zowel door de directie van WGG alsook door de Manager Grafisch Bedrijf WNB ondertekende milieubeleidsverklaring.

WNB wordt niet alleen gecontroleerd door functionarissen van bovengenoemde stichting, maar ook milieuambtenaren van de gemeente Best.

Het verslag van de genoemde audit door de Stichting Certificatie Grafimedia Branche is op 29 januari 2003 besproken met milieuambtenaren van de gemeente Best.

Op 5 maart 2003 is desgevraagd schriftelijk de gemeente geïnformeerd over de lokaties van de gevaarlijke stoffen opslag met opslagnummer en een nummerverkarend renvooi. Op 29 april 2003 werd het Milieujaarverslag 2002 naar het College van B&W van de gemeente Best opgestuurd. Op 20 oktober 2003 werd genoemd College schriftelijk geïnformeerd over de vervangingsinvestering van reproprocédé naar Computer to Plate procédé (CTP). Hierover was op 16 oktober al overleg gevoerd met milieuambtenaren.

Op 29 oktober 2003 werd WNB schriftelijk op de hoogte gesteld, dat het project geluidsoverlast BATA-dorp, dat in 2002 uitvoerig aan de orde is geweest, formeel afgerond is. Na veel onderzoek en overleg heeft WNB maatregelen getroffen. In gezamenlijk overleg van milieuambtenaren, vertegenwoordigers van omwonenden en Wegener kon de conclusie worden getrokken, dat de getroffen maatregelen voldoende effect hadden.

Op 17 november 2003 werd WNB door de gemeente Best schriftelijk geattendeerd op het ontbreken van een geldige Gebruiksvergunning. De noodzakelijk acties om in maart 2004 de aanvraag te kunnen doen werden opgestart. In december is met de gemeentambtenaren afgesproken dat de revisie van de huidige hinderwetvergunning in 2004 wordt opgestart.

Milieuzorgsysteem

Voor het handhaven van het behaalde niveau met betrekking tot de milieuzorg - ook op de werkvloer - is dus, zoals reeds eerder aangegeven, een goed werkend milieuzorgsysteem noodzakelijk. De basis om na te gaan of het systeem werkt vormen niet alleen de interne en externe milieu-audits op het gebied van uitvoering. Ook het systeem zelf wordt gecontroleerd.

De reeds gememoreerde administratieve controle door de auditor van de Stichting Certificatie Grafimedia Branche was gebaseerd op het doornemen van documenten en - daar waar mogelijk - vergelijken met de certificatienormen.

Hieronder volgen kort samengevat de beoordelingen op de diverse aandachtspunten:

De milieubeleidsverklaring d.d. 15.10.02 wordt inhoudelijk als prima en volledig beoordeeld.

De interne praktijkbeoordelingen hebben op een gedegen wijze plaatsgevonden.

De evaluatie van het milieubeleid is schriftelijk vastgelegd in het milieujaarverslag 2002. De beoordeling an sich is goed, maar er zouden meer "harde" conclusies in opgenomen kunnen worden.

Qua planning ziet de opzet er verzorgd uit, wellicht dat de voorgenomen acties gedetailleerder opgenomen kunnen worden.

M.b.t. de milieumonitoring krijgt het bedrijf meer vrijheid in de aantoonmogelijkheden van een milieuvriendelijke en efficiënte bedrijfsvoering. Het bedrijf hoeft niet perse middels een stoffenbalans aan te kunnen tonen dat zij efficiënt met grond- en hulpstoffen omgaat en dat er geen onnodige vervuiling naar het milieu heeft plaatsgevonden. De afvalstoffenbalans 2002 van WNB was enigszins onduidelijk voor de auditor.

Uit de stoffenadministratie kon hij concluderen dat in 91% van de tijd gebruik wordt gemaakt van een K3-wasmiddel. Dat is op zich goed, hij wijst er toch op dat het van belang is om met name het gebruik van K2-wasmiddelen verder aan banden te leggen, omdat op het ogenblik wordt gekeken of de 90%-grens verder aangescherpt zou moeten worden.

Er heeft een beoordeling van de werkvloeren plaatsgevonden en er is gecontroleerd op aanwezigheid van Legionella, alles was in orde.

Qua beoordeling van de integratie van de milieuzorg in de bedrijfsvoering meldt hij, dat het vanachter zijn bureau niet te doen is om de functionaliteit van het handboek te beoordelen.

Wel stelde hij vast, dat alle relevante procedures aanwezig zijn.

Tot besluit merkt de auditor op, dat hij in het algemeen kon vaststellen dat de opgestuurde documenten er verzorgd uitzien. In de diverse overlegcircuits stonden uiteraard de bevindingen van de externe auditor en die van de interne audits op de agenda's.

Overleg

De Werkgroep Milieu heeft 5x overleg gevoerd.

In de werkgroep zijn de afdelingen Inkoop, Magazijn, Repro, Drukkerij, TD en Facilitaire Dienst (tevens Milieucoördinatie WNB) vertegenwoordigd. Vanuit WGG wordt ondersteuning verleend door de groepsmilieucoördinator.

Met de Commissie Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu (VGWM) van WNB werd eveneens overleg gevoerd door de Milieucoördinator die tevens Arbocoördinator is. In dit overleg kwamen zowel het arbo- alsook het milieubeleid aan de orde. Tevens kwamen er algemene facilitaire aangelegenheden aan de orde. De VGWM-commissie is een commissie van de Onderdeelcommissie WNB, deze is op haar beurt weer een commissie van de Ondernemingsraad van WGG.

In het periodieke overleg van de voormannen van de afdelingen en het overleg van de A-drukkers (die aan de persen leiding geven aan hun medewerkers), kwamen deze aandachtspunten eveneens aan de orde.

De Manager Grafisch Bedrijf WNB had in het algemeen met het Hoofd Facilitaire Dienst (tevens dus arbo- en milieucoördinator) een keer per twee weken werkoverleg.

Tenslotte kwam het Managementteam (MT) van WNB een keer per 2 weken bijeen om de gang van zaken in het bedrijf te bespreken. Een keer per maand stonden specifieke onderwerpen op het gebied van arbeidsomstandigheden en milieu zoals de resultaten van de interne milieu-audits op de agenda.

Energie

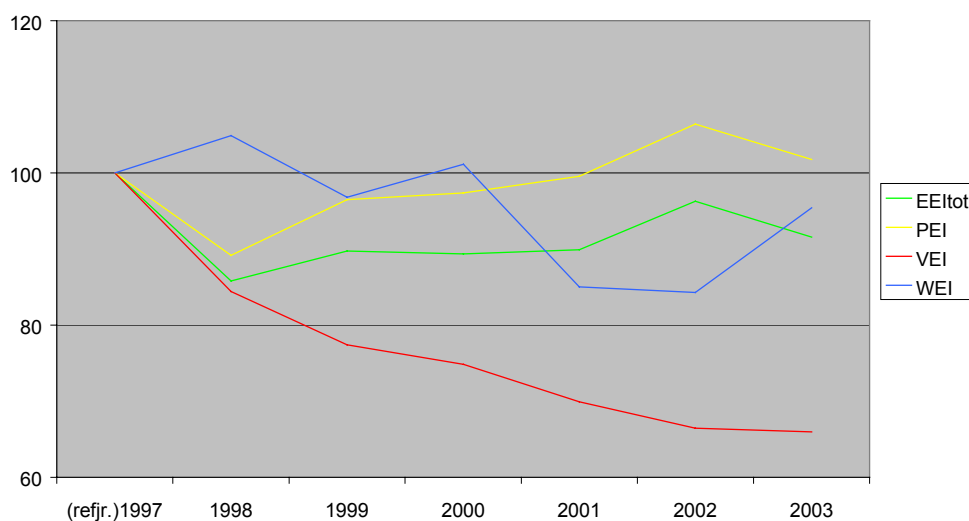
In 2001 was nog zo'n 36.000 ton papier nodig voor het vervaardigen van de drukopdrachten. In 2002 werd nog maar 32.000 ton papier benut voor de productie van de reeds eerder genoemde oplages. De economische situatie was daar debet aan.

In 2003 had WNB ongeveer 1.000 ton papier meer nodig mede ten gevolge van herallocatie van de drukopdrachten binnen het Wegener moederconcern.

Van de voorgenomen plannen m.b.t. het uitvoeren van acties n.a.v. de Energie Potentieel Scan (EPS) zijn dit verslagjaar de volgende zaken uitgevoerd:

- Er werd gestart met de voorbereidingen om in 2004 een modulair op te bouwen (meerjarenplan) Gebouw Beheer Systeem (GBS) aan te leggen. Dit is een belangrijke ondersteuning bij het energiebeheer.
- Er werd een kWh-meter en een Luxmeter aangeschaft en de lichtopbrengst in de kantoren is gemeten.
- Begonnen werd met het verwijderen van lampen op plekken waar een (te) hoog lichtniveau gemeten was. Na verloop van tijd bleek echter dat de voorschakelapparatuur defect raakte. Dit blijft een punt van aandacht.
- Ook werd in 2003 de voorgenomen drukverlaging van perslucht aangepakt. De druk is buiten werktijd teruggebracht naar 7 bar.
- Persluchtlekkage is aangepakt. Het project van het bloksgewijs wisselen van ventielen werd opgestart.
- De optimale voorkeursschakeling compressoren werd ingesteld.

Energie index Best

Verklaring van de afkortingen

EEI = Energy Efficiency Index (alle energiestromen met correcties voor graaddagen en productie)

PEI = Product Efficiency Index (alleen elektriciteit, gecorrigeerd voor productie)

VEI = Verwarming Efficiency Index (alleen gas gecorrigeerd voor graaddagen)

WEI = Water Efficiency Index (alleen water gecorrigeerd voor productie)

De energie efficiency is dit verslagjaar iets beter geworden vooral als gevolg van het grotere productievolume. De indexen zijn dalend.

Om de oplages te kunnen drukken en ten behoeve van de facilitaire bedrijfsvoering (zoals verwarming, koeling, verlichting, sanitair, etc.) verbruikte WNB in 2003:

Elektra: 7.267.346 kWh (in 2002 was dit 7.088.355 kWh) (= + 2,5%)

Gasverbruik: 407.617 m³ (in 2002 was dit 384.162 m³) (= + 6,1%)

Waternverbruik: 8.533 m³ (in 2002 was dit 7.615 m³) (= + 12%)

De verhogingen in het verbruik zijn terug te voeren naar de verhoging van de productie.

Verpakkingen

Opgave van de door WNB op de markt gebrachte verpakkingsmaterialen

In 2002:

Papier en karton: 68.740 kg

Kunststof: 7.975 kg

Hout/pallets: 7.200 kg.

In 2003:

Papier en karton: 54.616 kg (= - 20,5%)

Kunststof: 10.458 kg (= + 31,1%)

Hout/pallets: 4.375 kg (= - 39,2%)

De daling van het papier- en kartongebruik is te veroorzakt door het drastisch verminderen van dekbladen.

De toename van de kunststof omsnoeringsband komt door de toename van de productie. De daling van het aantal kilogrammen hout/pallets is te verklaren vanwege het veel meer direct “naar buiten” voeren van de productie in plaats van deze tijdelijk binnen op te slaan.

Controles

In het verslagjaar werden in de maanden februari, mei, augustus en november interne milieu-audits gehouden door leden van de Werkgroep Interne Milieuzorg van WNB.

De resultaten van een audit werden steeds in het MT, met de Werkgroep Milieu, met de VGWM-commissie van de Onderdeelcommissie van WNB besproken. Daar waar dit nodig was, werden de resultaten ook met de desbetreffende leidinggevende van een afdeling en met zijn medewerk(st)ers besproken. Diverse keren kwam toch als aandachtspunt het gedrag in de praktijk van medewerkers aan de orde. Maar in het algemeen zijn de resultaten bevredigend.

Oude opslag vuile poetsdoeken

Nieuwe situatie

Evaluatie

Pluspunten

Een zeer belangrijk item was de voorgenomen investering in de apparatuur ten behoeve van het Computer to Plate-procédé. Een projectgroep heeft zich daar intensief mee beziggehouden. Vermeldenswaard is vanuit de arbo- en milieuopectiek dat nadrukkelijk de arbo- en milieucoördinator daarbij betrokken is geweest.

Zoals reeds is gememoreerd heeft deze investering ook een positieve invloed op het gebruik van chemicaliën. Eind 2003 werd al proef gedraaid met dit procédé en werden er succesievelijk kleine orders op verwerkt.

Nieuwe CTP afdeling

Een ander belangrijk item was de realisatie van de voorzieningen om de geluidsoverlast van de koelapparatuur op het dak te reduceren tot de wettelijke norm. Een gezamenlijk overleg van functionarissen van WNB, het concern, milieuambtenaren van de gemeente Best, het externe adviesbureau en een vertegenwoordiger van de Bewonerscommissie van de, tegenover het bedrijf gelegen, wijk Batadorp was de finale van dit langdurige project. Eind 2003 werd contact opgenomen met de milieuambtenaren van de gemeente Best om in 2004 te starten met de voorbereidingen tot een revisie van de milieuvergunning van WNB. Afspraken werden dienaangaande gemaakt.

Vanuit het project EPS (Energie Potentieel Scan) werden acties ondernomen.

De interne milieuaudits verschaften het beeld dat het milieubeleid in de praktijk best werd uitgevoerd, ofschoon er soms een dip werd waargenomen. De resultaten van de audits werden steeds besproken in de verschillende overlegcircuits.

Een onderzoek werd door een onafhankelijk adviesbureau verricht naar de vloeistofdichtheid van de vloeren. Dienaangaande werd schriftelijk gerapporteerd.

Minpunten

Het energiezorgsysteem is niet compleet van de grond gekomen ofschoon in de praktijk wel aan een aantal aspecten van het energiebeleid aandacht werd besteed.

De voorgenomen investering in de Bakkenwasmachine (waarin bepaalde onderdelen van de persen worden gereinigd) is niet tot uitvoering gekomen.

Oude repro afdeling na weghalen apparatuur

Lege afdeling

Milieu Actie Plan 2004

- De totale uitschakeling van de afdeling Repro ten gevolge van de omschakeling naar CTP.
- De daarbij behorende ontmanteling van de apparatuur van de Repro- en Plaatmakerij.
- Op het gebied van security de overgang van bemande beveiliging van het bedrijf naar elektronische beveiliging. Hierbij moeten ook voorzieningen worden getroffen m.b.t. het zeker stellen van de opslag van de diverse soorten van het bedrijfsafval en daarbij behorende procedures.
- De nodige werkzaamheden en het overleg met de milieuambtenaren van de gemeente Best om in 2004 tot een actuele milieuvergunning te komen.
- De activiteiten c.q. voorzieningen treffen die nodig zijn tot het verkrijgen van een Gebruikersvergunning.
- Vervolgacties van aandachtspunten uit de Energie Potentieel Scan, waaronder de gefaseerde invoering van het Gebouw Beheer Systeem (GBS).
- De interne milieuaudits.
- Het overleg inzake milieuaangelegenheden in de diverse overlegcircuits
- Hercertificering door de Stichting Certificatie Grafimedia Branche.

II.c. Breda

Algemeen

De bewaking van de milieubeleidsdoelstellingen en de handhaving van het Milieuzorgsysteem wordt voor het gehele bedrijfspand Spinveld 55 uitgevoerd door de Projectgroep Milieu Wegener Breda Nieuwsdruk. Gemiddeld is de projectgroep één maal per zes weken bijeen geweest om de voortgang van het milieuactieplan te bespreken en om vervolgacties te plannen. Het milieuzorgsysteem, de energiepotentieelscan en de voortgang van de naleving van de milieubeheervergunning zijn onderwerp van gesprek geweest in het managementteam van Wegener Breda Nieuwsdruk. De doelstellingen zijn doorgesproken en veel van de uit te voeren acties zijn opgepakt door afdelingleidinggevenden.

Interne communicatie

De acties in het kader van het milieuzorgsysteem zijn gedurende het jaar afgestemd met de Onderdeel Commissie van Wegener Breda Nieuwsdruk.

Begin 2003 heeft een speciale commissie zich gebogen over het geformuleerde milieubeleid en heeft de OC het milieubeleid formeel onderschreven.

De medewerkers van Wegener Breda Nieuwsdruk zijn regelmatig via de tweewekelijkse nieuwsbrief en in het werkoverleg op de hoogte gehouden van de voortgang van de handhaving van het milieuzorgsysteem waarbij de nadruk lag op de praktische uitvoering en dan met name op de rol van de medewerkers zelf.

Daarnaast heeft de Coördinator Milieu en Onderhoud regelmatig de gewenste veranderingen op de afdelingen met de betrokken medewerkers besproken waarbij tevens in overleg de procedures en werkplekkaarten waar nodig zijn aangepast.

De medewerkers van ZWN die niet onder Wegener Breda Nieuwsdruk ressorteren zijn op hun milieuverantwoordelijkheden gewezen door de Coördinator Milieu en Onderhoud en via intranet en het personeelsblad "Het Magazine".

Externe communicatie

Er heeft in het kader van de milieucirkel Breda twee keer overleg plaatsgevonden met andere drukkerijen in Breda en de Gemeente Breda.

Opleidingen

In 2003 is door Wegener Grafische Groep in samenwerking met Stivako een bedrijfsgerichte opleiding gegeven voor milieucoördinatoren en andere direct bij de uitvoering van het milieubeleid betrokken medewerkers. Namens WBN hebben Toon Rombouts (coördinator Milieu en Onderhoud) en Niels van Dijk (allround onderhoudsmonteur met als aandachtsgebied Milieu) deelgenomen aan dit opleidingstraject.

Interne instructies

Voor de productiemedewerkers vindt alleen instructie op de werkplek plaats. Meestal worden deze verzorgd door de coördinator milieu en onderhoud. Deze heeft tevens per afdeling de belangrijkste werkinstructies op papier vastgelegd als geheugensteuntje voor de medewerkers. Deze instructies zijn ook opgenomen op de intranetsite van WBN.

Stertakers

Op alle afdelingen waar veelvuldig gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen zijn stertakers aangesteld. Dit zijn leidinggevendenden die één speciale taak als extra aandachtsgebied gekregen hebben. Voordeel van deze werkwijze is dat van iedere afdeling één medewerker zich persoonlijk verantwoordelijk voelt voor de uitvoering van het milieubeleid. Tevens wordt het mogelijk om deze medewerker grondiger te instrueren. Tenslotte werkt het voor de coördinator milieu veel makkelijker als hij met een aanspreekpunt kan werken.

Geluid

Cf. de milieubeheervergunning mag het maximale geluidsniveau (L_{Amax}) veroorzaakt door de in de inrichting aanwezige toestellen en installaties en door de in de inrichting verrichte werkzaamheden of activiteiten in de representatieve bedrijfssituatie, ter plaatse van enig punt op een afstand van 50 meter van de grens van de inrichting niet meer bedragen dan:

- 70 dB(A) in de uren gelegen tussen 07.00 en 19.00 uur;
- 65 dB(A) in de uren gelegen tussen 19.00 en 23.00 uur;
- 60 dB(A) in de uren gelegen tussen 23.00 en 07.00 uur.

Uit een analyse van de bedrijfsactiviteiten is komen vast te staan dat zich in 2003 naar beste eer en geweten geen overschrijdingen van de geluidslimieten kunnen hebben voor gedaan. Voor wat betreft geluidsoverlast zijn in 2003 geen klachten van omwonenden of andere belanghebbenden ontvangen.

Lucht

Binnen de lokatie van WBN kennen we de volgende emissiepunten:

Emissiepunt	Samenstelling	Totale emissie p/j	Debiet m ³ /h	Voorzieningen
Restaurant	Baklucht	Onbekend	1000	Afzuigfilters
Afzuiging drukkerij	Papierstof/waswater	Onbekend	10000	Stof en vochtfilters
Afzuiging Plaatvervaardiging	Ontwikkelaar/belichtings-lampen	Onbekend	2160	Ozonvrije lampen
Afzuiging ontwikkelmachines	Fixeer/ontwikkelaar damp			
Afzuiging wasruimte drukkerij	Wasmiddeldamp	Onbekend	1500	Geen
Afzuiging Heftruckruimte	Bij opladen en lekkage evt. accuzuurdamp	Onbekend	1000	Geen
Afzuiging rubberdoeken	Dampen van ge vulkaniseerde rubberdoeken	Onbekend	1000	Geen

De bovenstaande gegevens zijn niet gebaseerd op metingen maar louter op ontwerpcapaciteit van de installatie.

Van alle afvoeren naar de buitenlucht is vastgesteld dat zij dusdanig zijn gesitueerd dat een afdoende verspreiding van de dampen is gewaarborgd zonder dat hinder buiten de inrichting wordt veroorzaakt.

In 2003 zijn de emissies op de volgende terreinen teruggebracht:

De oude fotozetters zijn vervangen door nieuwe. In plaats van 4 beschikt WBN nog maar over 3 fotozetters.

Door de afgenomen productie is ook het wasmiddel-, het inkt- en het waterverbruik afgenomen.

Verder zijn er geen acties ondernomen omdat de inschatting is dat er op gebied van emissies naar de lucht geen verdere milieuwinst is te behalen.

Bodem

Binnen WBN worden geen vloeistoffen definitief op of in de bodem gebracht.

De gedeelten van de inrichting waar ten gevolge van de bedrijfsvoering voor het milieu schadelijke (vloeistof)stoffen op of in de bodem kunnen komen, zoals in de drukkerij, de tapruimte, de chemieopslag en de PPO zijn voorzien van een vloer die bestand is tegen die stoffen. De vloer is zodanig uitgevoerd dat (vloeistof)stoffen niet in de bodem of het oppervlaktewater kunnen geraken. De vloeistofdichte verhardingen zijn door WBN bij iedere interne milieuaudit visueel gecontroleerd op vloeistofdichtheid en indien nodig zijn scheuren en beschadigingen gerepareerd.

Alle leidingen voor de afvoer van afvalwater of verontreinigd hemelwater zijn gecontroleerd op vloeistofdichtheid en zijn bestand tegen de daardoor afgevoerde (vloeistof)stoffen.

Bedrijfsafvalwater

Bedrijfsafvalwater, behoudens hemelwater, wordt geloosd op het openbaar riool voor de afvoer van vuilwater.

In 2003 zijn binnen WBN geen gevaarlijke afvalstoffen of bedrijfsafvalwater waarvan:
 of de concentratie aan sulfaat bepaald volgens NEN 6487 hoger is dan 300 mg/l
 of de zuurgraad bepaald volgens NEN 6411 en uitgedrukt in pH-eenheden hoger is dan 10 of
 lager dan 6,5 of de temperatuur hoger is dan 30 °C op het openbaar riool geloosd.
 Het afvalwater uit het bedrijfsrestaurant wordt, voordat vermenging met bedrijfsafvalwater uit
 andere ruimten plaatsvindt, door een slibvangput en een vetafscheider geleid.
 De slibvangput en vetafscheider zijn in 2003 tweemaal schoongemaakt. Van het
 schoonmaken van de slibvangput en vetafscheider wordt een logboek bijgehouden.

Grafische processen

Alle in het bedrijf aanwezige ontwikkelmachines zijn aangesloten op een in-line
 zilverterugwininstallatie zodat de zilverconcentratie in het spoelwater kleiner is dan 1 mg/l.

Het spoelwater wordt geloosd op het riool.

Retourwater van de sproeiwoorkerwen wordt conform de milieubeheervergunning, via filters,
 op het vuilwaterriool geloosd.

In de werkvloeren of opslagplaatsen waar vloeibare chemicaliën aanwezig zijn, bevinden zich
 geen schrobputjes.

De filmontwikkelapparatuur is uitgevoerd met een voorziening voor replenishen, zodat de
 gebruiksduur van de fotochemicaliën wordt verlengd.

Energie

Gestreefd wordt naar een volledige uitvoering van de reductiemaatregelen vermeld in het
 uitvoeringsprogramma van de Milieu Beleid Overeenkomst, hetgeen concreet betekent:

- Reductie van het energieverbruik;
- Monitoren van het energieverbruik;
- Energie-exploitatie overzichten mede bepalend laten zijn voor de
 investeringsbeslissingen;
- Het geven van voorlichting aan het personeel ter stimulering van een energiebesparende
 houding.

Energiezorgsysteem

Om de beoogde reductiedoelstellingen te realiseren is een intern energiezorgsysteem opgezet
 conform de normen van het model voor de Grafische Industrie en Verpakkingsbedrijven en in
 overeenstemming met de referentie Energiezorg van NOVEM.

Door dit systeem is energiezorg integraal onderdeel van het bedrijfsbeleid en de
 bedrijfsvoering. Van alle medewerkers is een actieve inbreng gevraagd om de voorgenomen
 acties tot een goed einde te brengen en wordt grote zorgvuldigheid voor wat betreft de
 omgang met energie verwacht.

Beoordeling

De volgende punten zijn uitgevoerd:

- Gekeken of de gasmeter kon worden verwijderd. Is niet gedaan omdat het geen rendement
 oplevert. De ketels waar ze voor dienden zijn wel weg;
- Isoleren pomsleidingen. Is uitgevoerd door GTI;
- Koeling pers schakelen. Er is geregeld, dat als beide persen stilstaan, de koelunit ook
 stilstaat;
- Schakelen LBK pershal. Is voor 90% uitgevoerd;
- LBK's persafhankelijk schakelen. Is niet uitvoerbaar;
- LBK's reviseren. Plan ligt bij de beheerder van het gebouw;
- Het kettingtransport direct na de productie uitschakelen. Is geregeld;

- 4^e fotozetter stilleggen. Is gedaan;
 - Handmatig doven verlichting. Overall hangen stickers om dit te bevorderen. De bewaking werkt hier ook aan mee. Daar waar mogelijk is loopverlichting aangebracht. Ook is in de toiletruimten bewegingsverlichting aangebracht;
 - Koppelen blaasunits. Dit wordt nog besproken met Wifag;
 - Screensavers instellen. Bij WBN is dit gebeurd, BN/De Stem laat dit in 2004 doen.
- Er blijven aandachtspunten, maar die staan voor 2004 op het actieplan.

Energie Index Breda

Verklaring van de afkortingen

EEI = Energy Efficiency Index (alle energiestromen met correcties voor graaddagen en productie)

PEI = Product Efficiency Index (alleen elektriciteit, gecorrigeerd voor productie)

VEI = Verwarming Efficiency Index (alleen gas gecorrigeerd voor graaddagen)

WEI = Water Efficiency Index (alleen water gecorrigeerd voor productie)

De afgelopen jaren zijn de volgende zaken debet geweest aan pieken:

- In 2000 is de nieuwbouw van de hal van het pand afgerond waarna de gehele luchtbehandeling opnieuw is ingeregeld en gereviseerd. Tevens is een gebouwbeheersysteem in gebruik genomen. Het jaar 2000 toont een duidelijke piek omdat in dat jaar de nieuwe hal in gebruik is genomen.
- De daling van de PEI en WEI in 2001 is een gevolg van de toepassing van sproeivochtwerken in de drukkerij. Deze verbruiken duidelijk minder energie en water dan de oude borstelvochtwerken.
- Verder is een daling van het energieverbruik te verklaren door het toegenomen energiebewustzijn. Door het plaatsen van stickers op deuren en lichtknoppen en het laten lopen van controlerondes is het uitschakelen van de verlichting en Pc's bij het verlaten van een ruimte sterk toegenomen.
- Tenslotte is over de jaren heen het aantal draaiuren van de persen door de verslechterde economische omstandigheden afgenomen.

De stijging die de EEI (Energie Efficiency Index) en de PEI (Productie Efficiency Index) in 2003 laten zien, is het gevolg van de duidelijk verminderde hoeveelheid draaiuren van de persen van WBN.

Door deze afname is het papierverbruik aanzienlijk gedaald, echter het Energieverbruik daalt niet recht evenredig met het papervolume omdat de hier weergegeven metingen niet alleen betrekking hebben op de productieapparatuur, maar ook op de accommodaties (waaronder een groot kantoorpand) welke verantwoordelijk zijn voor ongeveer 70% van de energieafname. Hierdoor ontstaat, ondanks een aanzienlijke daling van het absolute energieverbruik, een stijging van het relatieve verbruik.

Omdat de VEI niet ten opzichte van het papierverbruik wordt uitgezet komt hier wel de daling van het aantal draaiuren van de persen naar voren in een dalende lijn.

Afval stoffen

Indices

De belangrijkste gegevens van grond en hulpstoffen en afvalstoffen zijn geïndexeerd ten opzichte van het ijkjaar 2001. Dit leidt tot de volgende parameters:

Indices	Eikjaar 2001	2002	2003
Papier verbruik ton	100%	94%	89%
Kg gevaarlijk afval	100%	94%	75%
Kg gevaarlijk afval per ton papier	100%	100%	85%
Kg overig bedrijfsafval	100%	93%	94%
Kg afval per ton papier	100%	98%	107%
Inschiet percentage	100%	94%	93%
Verbruik offsetplaten	100%	99%	93%
Offsetplaten per ton papier	100%	105%	106%
Verbruik film m2	100%	73%	88%
Film per ton papier	100%	77%	100%
Verbruik inkt kg	100%	92%	81%
Inkt per ton papier	100%	98%	92%
Poetsdoeken (hergebruik) stuks	100%	92%	79%
Aantal poetsdoeken per ton papier	100%	97%	89%

Analyse

Alle afvalstromen zijn geanalyseerd en vergeleken met de voorgaande jaren.

Er zijn een aantal factoren die de cijfers sterk beïnvloeden en daardoor een zuivere vergelijking tussen de jaren moeilijk maken. Deze factoren zijn:

- De verbruikscijfers zijn gebaseerd op de ingekochte hoeveelheden grondstof. Begin en eindvoorraden van diverse grondstoffen beïnvloeden de cijfers in hoge mate. Met name het feit dat van een aantal grondstoffen eind 2001 een grote hoeveelheid in voorraad is genomen, omdat de verwachting was dat de prijzen begin 2002 sterk zouden stijgen (euro en inflatie), vertekenen het beeld.
- Binnen WBN is het beleid om afval in zo groot mogelijke bulkpartijen af te voeren om de milieubelasting te verminderen en om te besparen op transportkosten. Het kan zelfs voorkomen dat een afvalstroom in een jaar helemaal niet wordt opgehaald. De grote verschillen die zijn waar te nemen bij verschillende afvalstromen zijn dan ook te verklaren uit het feit dat in een van jaren het aantal keren dat afval is afgevoerd groter was dan in het andere jaar. Omdat met grote bulkpartijen wordt gewerkt kan dit in extreme gevallen leiden tot een verschil van 100% (typisch voorbeeld hiervan is schroot).

- Door herallocatie van orders (WBN is orders uit Rijswijk, Houten en Zeeland gaan drukken en een aantal orders van Breda is verplaatst naar Best en Twente) zijn de gegevens van de grondstoffen onvergelykbare grootheden geworden.
- Tenslotte kent een aantal grondstoffen geen geleidelijk verbruik maar alleen een piekverbruik. Voorbeeld hiervan is machineolie. Die wordt slechts eens per 2 jaar ververst zodat ook de afvoer van afgewerkte olie grote verschillen laat zien over de jaren heen.

Bovenstaande factoren in het achterhoofd houdend komen we tot de volgende analyse voor wat betreft het grondstofverbruik:

- Het gevaarlijk afval is zowel in absolute zin als in verhouding tot het papierverbruik met ongeveer 10% afgenomen. Deze daling is volledig toe te schrijven aan het afgenomen aantal drukorders waardoor de hoeveelheden fixeer-ontwikkelaar mengsel, plaatontwikkelaar en schrobwater die zijn afgevoerd duidelijk zijn afgenomen. De hoeveelheid drukinktafval die is afgevoerd in 2003 is gestegen doordat de restanten inkt uit Vlissingen via Breda zijn afgevoerd. Ook de hoeveelheid afgewerkte olie is in 2003 gestegen als gevolg van de sluiting van de drukkerij in Vlissingen waarna alle restanten via Breda zijn afgevoerd.
- Het overige bedrijfsafval dat de afgelopen jaren spectaculair was gedaald is in 2003 nagenoeg gelijk gebleven aan 2002. De relatieve hoeveelheid ten opzichte van het papier is duidelijk gestegen. Dit is logisch omdat het gros van het bedrijfsafval niet productiegerelateerd is maar uit de kantoren komt.
- Het inschietpercentage is gedaald door een betere procesbeheersing in de drukkerij. Door de toepassing van sproeivochtwerken is de aanloopinschiet duidelijk verminderd.
- Het gebruik van offsetplaten is in absolute zin gedaald maar relatief ten opzichte van het papierverbruik gestegen. Dit is te verklaren uit het gegeven dat de volumes van de kranten zijn gedaald. Hierdoor daalt ook het aantal platen maar omdat met kleinere volumes vaker in dubbele productie gedraaid kan worden daalt dit niet recht evenredig met de papierafname. Daarnaast is het kleurgebruik per order toegenomen wat zorgt voor een relatieve stijging van het plaatverbruik.
- Verklaring van de fluctuaties in het filmverbruik is bijna ondoenlijk gebleken. Factoren die hierbij een rol spelen zijn:
 - Herallocatie van orders van Breda naar Best en Twente; WBN draait films uit voor de drukkerij in Best; deze films zitten wel in het verbruik maar niet in het afgevoerde afval.
 - Herallocatie van orders van Zeeland, Houten en Rijswijk naar Breda; van deze orders worden de films aangeleverd. In een aantal gevallen voert WBN de gebruikte films af maar vaak ook gaan ze retour opdrachtgever.
 - Kleinere volumes van zowel dagblad als weekbladen maar door een complete herschikking van de orderportefeuille is een zuivere vergelijking moeilijk.
 - Het duidelijk afgenomen aantal drukorders van WBN.
 - Eind 2001 is ongeveer 1600 m² film als buffer op voorraad genomen.
- Het verbruik van inkt is zowel in absolute als relatieve zin gedaald. Nadere analyse heeft geleerd dat de zwarte inkt zelfs sterker is gedaald dan de daling van het papierverbruik. Dit is het gevolg van de toepassing van sproeivochtwerken. De hoeveelheid kleurinkt is in absolute zin nagenoeg gelijk gebleven en in relatieve zin zelfs licht gestegen. Dit is een gevolg van het toegenomen kleurgebruik in de diverse titels.
- Het aantal afgevoerde vervuilde poetsdoeken is afgenomen als gevolg van het gebruik van de automatische wasinstallatie op de pers.

Verpakkingsmaterialen

Binnen WBN zijn de volgende verpakkingsmaterialen verbruikt:

	2001	2002	2003
Papier en karton	19.250	20.499	14.740
Kunststof	5400	4.868	3.770
Papier	13.218	12.469	11.643
Index	1,00	1,14	1,08

Al het verpakkingsmateriaal wordt verbruikt op de afdeling expeditie. Hier worden de gedrukte kranten in pakketten gestapeld waarna de pakketten worden voorzien van een onderleg vel om beschadiging tegen te gaan. Daarnaast wordt ieder pakket kruislings omsnoerd met kunststof bindmateriaal. Voor het dagblad wordt ieder pakket voorzien van een dekvel met informatie t.b.v. de bezorging.

De stijging van het papier en karton ten opzichte van 2001 is een gevolg van het feit dat in 2002 is overgegaan op pakketten van 12 kg in plaats van de 15 kg die voorheen werden geleverd.

Het hanteren van lichtere pakketten is ingegeven door de eis van de diverse bezorginstanties die dit vragen op basis van aangepaste ARBO -wetgeving.

De daling in 2003 ten opzichte van 2002 is het gevolg van het afgenomen productievolume.

Dat het bindmateriaal niet recht evenredig meestijgt met het papierverbruik is het gevolg van het feit dat eind 2001, om begrotingstechnische redenen, een grote hoeveelheid bindmateriaal op voorraad is genomen.

Preventieve maatregelen

In voorgaande jaren is een aantal malen onderzocht of de hoeveelheid verpakkingsmateriaal is te verminderen.

Gekeken is of volstaan kan worden met één omsnoeringsband maar dit blijkt voor de distributie en de bezorging niet werkzaam. Daarnaast is gekeken naar lichtere onderlegvellen echter hiermee beschadigen de kranten sneller zodat ook dit geen optie bleek.

Tenslotte is verschillende malen getest met dunner papier voor de dekvelen voor het dagblad maar dit geeft zoveel verstoring in de productie dat ook dit geen alternatief is.

Al met al is de conclusie dat het huidige verbruik het minimaal noodzakelijke is en dat zonder investering in nieuwe verpakkingsapparatuur het verpakkingsmateriaal niet verder is terug te dringen.

Milieu-audits

In 2003 zijn een viertal interne audits uitgevoerd en één externe administratieve controle.

De externe administratieve controle is uitgevoerd door de SIMZ (KVGGO) in september 2003. Naast de externe administratieve controle hebben conform de geldende procedures, in februari, juli, oktober en december interne milieu-audits plaatsgevonden.

De interne milieuaudits vinden plaats onder leiding van de Manager Grafisch Bedrijf door de Coördinator Milieu en Onderhoud en de Milieucoördinator van de Grafische Groep.

Van de interne audits wordt een officiële rapportage opgesteld conform het milieuhandboek.

Daarnaast wordt een verslag gemaakt dat op de afdelingen wordt verspreid en in de nieuwsbrief wordt gepubliceerd.

De afwijkingen welke zijn geconstateerd tijdens de audits zijn opgenomen als actiepoint in het milieuactieplan en zijn teruggekoppeld naar de betreffende afdelingsleidinggevenden.

Milieuacties 2003 op hoofdlijnen

2003 was een jaar van verfijning van het zorgsysteem en kleine milieuacties. De tijd van grote stappen vooruit ligt duidelijk achter ons. Toch is het goed de meest in het oog springende milieuactiepunten uit 2003 kort nader toe te lichten.

Plaatsing nieuwe compressoren

Bij de sluiting van de drukkerij in Houten bleef na ontmanteling van de persen een 3-tal nagenoeg nieuwe compressoren over. Aangezien de compressoren in Breda inmiddels 23 jaar oud waren en daardoor op energiegebeid niet aan de moderne eisen voldeden is besloten deze te vervangen door de compressoren uit Houten. De drie oude grote compressoren zijn vervangen door twee grote en een kleine zodat de beschikbare capaciteit en daarmee het energieverbruik ook wat is afgenomen. Gelijktijdig met de compressoren is een nieuwe sequens gestuurde regelkast geïnstalleerd welke de compressoren op vraag inschakelt. Tenslotte kenden de oude compressoren een zgn. vollast regeling en zijn de nieuwe frequentieregeld wat ook aanmerkelijk scheelt in het energieverbruik.

Aanpassing fotozetterij

Na sluiting van de drukkerijen in Vlissingen en Houten kwam een aantal nieuwe fotozetter vrij. Aangezien onze eigen fotozetter inmiddels een twaalfal jaren oud waren is besloten deze te vervangen door nieuwe. Dit is gedaan om de productiezekerheid te verhogen maar tevens omdat de nieuwe generatie fotozetter een lager energieverbruik kent door toepassing van ondiepere ontwikkelbaden. Omdat de nieuwe fotozetter een duidelijk hogere outputsnelheid kenden dan de oude is besloten de oorspronkelijke 4 fotozetter te vervangen door 3 nieuwe. Het spreekt vanzelf dat ook dit tot een verlaging van het energieverbruik leidt.

Gelijktijdig met de plaatsing van de nieuwe fotozetter is besloten te stoppen met het gebruik van fotopapier. Het normale productieproces van WBN maakt gebruik van negatieffilm. Ten behoeve van de advertentieverkoop werd geregeld gewisseld van film naar papier (proefadvertenties en posters voor klanten). Omdat het steeds wisselen van film naar papier erg ineffectief was en tot veel afval leidde, is besloten om de fotozetter niet meer in te zetten voor het maken van proefprinten.

Loopverlichting aangepast

Tijdens de veiligheidsrondgangen viel op dat na kantoortijd de loopverlichting in een groot deel van het gebouw niet optimaal was afgeregeld. Daarom is per gang de verlichting teruggedraaid waarbij als stelregel is gehanteerd dat na kantoortijd slechts een op de drie lampen aan blijft als loopverlichting.

Aanpassing handboek milieu

Het oorspronkelijke handboek milieu van WBN stamt uit 2000. Door integratie van het energiezorgsysteem, aanpassing van de procedures, verandering van overlegorganen, reorganisaties etc. sloot het handboek niet meer goed aan op de dagelijkse praktijk. Daarom is in 2003 het handboek volledig herschreven waarbij alle procedures, werkplekkaarten, auditformulieren etc. opnieuw zijn opgesteld. Eind 2003 zijn alle afdelingshandboeken vervangen door een nieuw exemplaar.

Ontluchting van de ‘indegondse’ tank

In de ‘indegondse’ tank vormde zich voortdurend een laag condenswater. Hierdoor kon er geen controle worden uitgevoerd op de lekdichtheid van de in de tank aanwezige opslagvaten. Om de condensvorming tegen te gaan zijn twee ontluchtungskokers op de tank gemonteerd.

Afvalstroom “Toner”

Ter verfijning van het zorgsysteem is afgelopen jaar een nieuwe afvalstroom aangemaakt in het verzamelpunt milieu te weten de stroom “Toner”.

Aanstellen stertakers

Op alle afdelingen waar veelvuldig gewerkt wordt met gevaarlijke stoffen zijn stertakers aangesteld. Voordeel van deze werkwijze is dat een medewerker van de afdeling zich persoonlijk verantwoordelijk voelt voor de uitvoering van het milieubeleid. Tevens wordt het mogelijk om deze medewerker grondiger te instrueren. Tenslotte werkt het voor de coördinator milieu veel makkelijker als hij met een aanspreekpunt kan werken.

Stertakers WBN:

- Drukkerij Jaen Elst;
- Prepress Output Geert Maas;
- Technische Dienst Niels van Dijk.

Beeldschermen op zwart

Op alle Pc's binnen het kantoorpand is een standaard screensaver geïnstalleerd. Het viel de werkgroep milieu op dat deze screensaver nooit overschakelde naar energiestand (zwart scherm) maar altijd actief bleef. De afdeling ICTK is verzocht de standaard instellingen van de Pc's zo aan te passen dat na 10 minuten screensaver de energiestand wordt ingeschakeld. Toen bleek dat ICTK geen capaciteit had voor deze aanpassing en dat er hoge kosten mee gemoeid waren heeft WBN besloten de energiestand in eigen beheer in te stellen op de Pc's. Voor de uitgeverij is dit nog niet gebeurd. Inmiddels loopt een verzoek bij de Holding om voor heel Wegener de energiestand op de Pc's in te schakelen.

Nieuwe filters Technotrans unit

Omdat het afvalwater uit de sproeivochtwerken direct op het riool wordt geloosd is een filterunit aangebracht voor de afvoer. Afgelopen jaar zijn testen gedaan met alternatieve filters en uiteindelijk zijn UNNO-kaars filters geplaatst omdat deze het afvalwater het beste filterden van inkt- en vuilresten.

Milieu Actie Plan 2004

- Alle handboeken aanpassen aan nieuwe versie
- Screensavers BN/De Stem instellen
- Frequentieregeling LBK's
- Schoonmaken met droogijs
- Aanpassen stoffenbalans
- Milieuaudits inplannen en uitvoeren
- Archief op orde brengen en afvalverwerkers beoordelen
- Euralcodes opvragen en invoeren
- Inventarisatielijst gevaarlijke stoffen aanpassen
- Analyse warmte-efficiëntie index maken
- Hercertificering Stichting Certificatie Grafimedia Branche laten uitvoeren

II.d. Enschede

Algemeen

De frequentie van vergaderen is aangepast aan het werkaanbod; er is in 2003 vijf keer vergaderd.

Het milieubeleid wordt getoetst door de VGWM-commissie. Deze commissie bestaat uit een afvaardiging van alle ondernemingsraden en onderdelencommissies met een vertegenwoordiging (DTTC, WHK, WNT en ISG) op de lokatie Enschede. De Manager Grafisch Bedrijf treedt op als vertegenwoordiger van de directies en de leiding van de verschillende werkmaatschappijen.

Eventuele aanpassing van het milieubeleid wordt voorgelegd aan het Management Team van WNT of, indien het lokatiebrede aanpassingen zijn, aan het lokatieoverleg van de leidinggevenden van de verschillende werkmaatschappijen. In 2003 heeft, mede door de certificering, het onderwerp milieu 2x op de agenda gestaan van het MT-overleg van WNT.

Bij het bedrijf heeft op 3 december 2003 een controleronde plaatsgevonden door dhr P. Tegel van de Stichting Certificatie Grafimedia Branche.

Met als resultaat van de drie hoofdonderwerpen een **8,9**.

Dit houdt in dat we er, na de certificering in 2002, blijk van geven nog steeds op de goede weg te zijn. Op basis van de in de milieubeleidsverklaring genoemde doelstellingen en aan de hand van de afvalgrafieken in relatie tot het materiaalverbruik is onderstaande evaluatie opgesteld.

Evaluatie

Toepassen waar mogelijk van minder milieubelastende grond-/hulpstoffen en werkwijzen

In 2003 is er een test uitgevoerd met het vochtwater. Om te onderzoeken of er gewerkt kan worden met het waterstofperoxide, hetgeen als minder belastend wordt ervaren dan het "normale" vochttoevoegmiddel, is er gedurende een korte periode getest. In eerste instantie leken de resultaten bemoedigend. Helaas bleek dat door stilstand in het weekend er schimmelgroei ontstond die niet was voorzien door de WNT-medewerkers, noch de leverancier van het toevoegmiddel. De problemen waren dermate groot dat de test is afgebroken en er teruggekeerd is naar het oude vertrouwde toevoegmiddel.

Inspelen op een zo efficiënt mogelijk (her)gebruik van grond-/hulpstoffen

Medio 2003 is er een werkgroep inschiet van start gegaan met als doel het verminderen van de inschiet van papier. Eind 2003 is hier voorzichtig een daling waarneembaar, maar resultaten mogen pas worden verwacht in 2004.

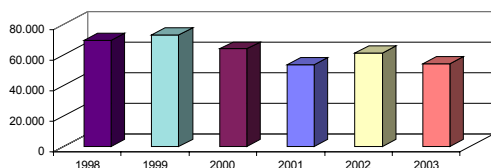
Gedurende 2003 is er opnieuw gekeken of de hoeveelheid verpakkingsmateriaal kan worden verminderd. Geconstateerd moet worden dat dit vrijwel onmogelijk is. Daar waar er geen eisen aan de verpakking worden gesteld wordt deze minimaal ingezet of daar waar mogelijk gebruik gemaakt van afvalmaterialen (inpak kisten van aangeleverde rollen worden gebruikt als tussenleggers bij palletstapeling).

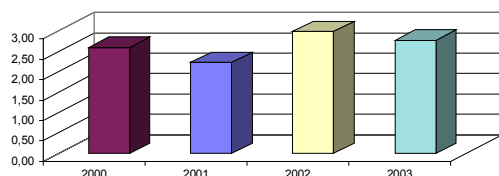
Karton opslag

Beperking van de hoeveelheid gevaarlijk- en bedrijfsafval

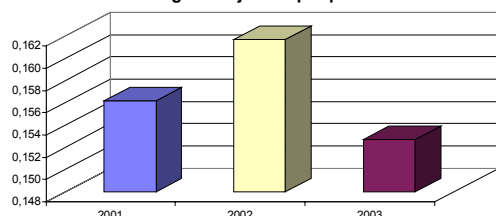
Totaal gevaarlijk afval in kg

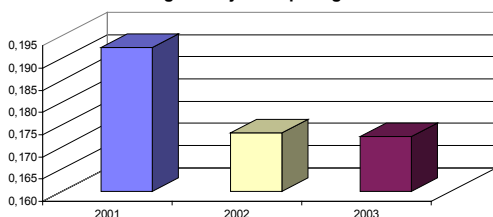
Totaal gevaarlijkafval per ton papier

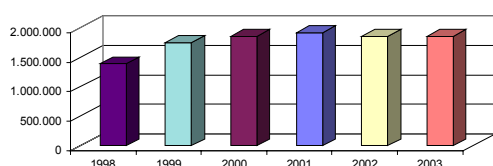
Totaal gevaarlijkafval per plaat

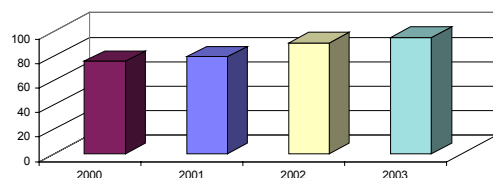
Totaal gevaarlijkafval per kg inkt

Totaal bedrijfsafval in kg

Totaal bedrijfsafval per ton papier

Belangrijk aspect bij de verklaring voor het gevaarlijk- en bedrijfsafval is de omzet en het materiaalverbruik.

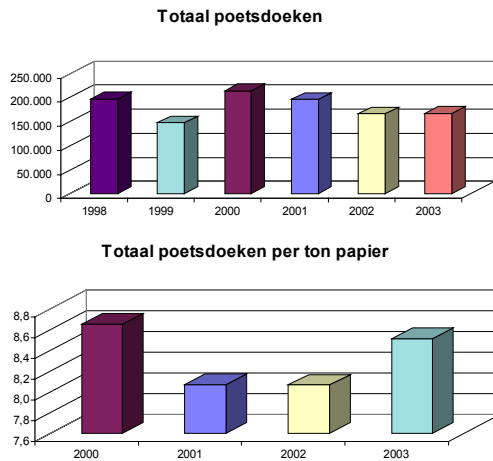
In 2003 zijn er weliswaar evenveel orders gedrukt als in 2002 maar gezien de economische recessie zijn de omvang en oplage van de orders gemiddeld kleiner dan in voorgaande jaren. Dit is ook af te leiden uit de hoeveelheid gebruikt papier. Dit was bijna 5% minder dan in 2002. De gebruikte hoeveelheid inkt is 40.000 kg (11%) minder dan in 2002. Daarentegen is het aantal platen gestegen. De trend dat er steeds meer behoefte is aan kleur zorgt er voor dat er per order meer (kleuren)platen benodigd zijn.

Het gevaarlijk afval is ten opzichte van 2002 sterk gedaald. In 2002 was er nog sprake van een verhoging vanwege het feit dat er door de invoering van het milieucertificaat een grote schoonmaak /opruiming is gehouden. In 2003 is er een sterke afname van ontwikkelaar /fixeer gerealiseerd. Belangrijke oorzaak hiervoor is de verwijdering van de papierbelichters in de afdeling vormvervaardiging. Negatieve uitschieter is de stijging van de foto en reprografisch afval (papier, film). Dit is veroorzaakt door de opschoning van de archieven bij zowel de uitgeverijen als bij het grafisch bedrijf.

De hoeveelheid bedrijfsafval is nagenoeg constant gebleven.

Begin 2004 zal ook de infrastructuur in het bedrijf worden aangepast. Een betere scheiding van het bedrijfsafval en het "kantoor-papier" afval zal in 2004 mogelijk zijn omdat de voorzieningen hiervoor eind 2003 zijn gerealiseerd.

De papierafvalcontainer is eind 2003 voorzien van een kantelmechanisme.

Ondanks het feit dat er in 2002 een grootschalig revisieprogramma heeft plaats gevonden, is er geen stijging opgetreden van het poetsdoek gebruik. De gebruikte hoeveelheid wasmiddel is zelfs met 1/3^e deel gedaald.

Zorgvuldige scheiding en afvoer van gevaarlijk en bedrijfsafval
De scheiding en afvoer zijn goed geregeld en is in 2003 niet gewijzigd.

Opslag vervuilde platen

Opslag folie en plastic

Opslag van gevaarlijke stoffen volgens CPR-15 richtlijn

In 2002 is er bij de invoering van het milieuzorgsysteem voor gezorgd dat stoffen volgens de CPR-richtlijnen zijn opgeslagen. In 2003 zijn er enkele kleine wijzigingen aangebracht ter verbetering. Er is o.a. een extra milieukast aangeschaft.

Opslag TI-afval

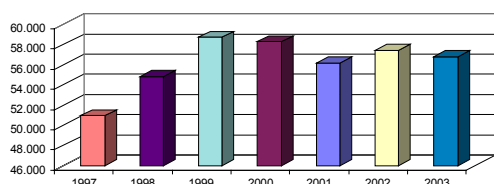
Kantelmechanisme op papierafval container

Beperking van het energieverbruik waar mogelijk

Maandelijks wordt het energieverbruik gemonitord. Bij vreemde afwijkingen wordt actie ondernomen en melding hiervan gemaakt in de interne milieuvergadering (WIM).

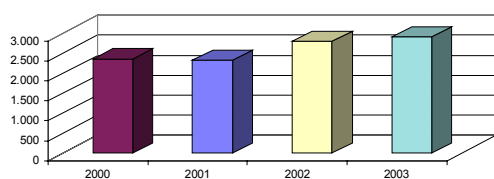
Op basis van een oude EPS worden bij verbouwingen en vervangingen gekozen voor energiezuinige aanpassingen (lichtarmaturen e.d.).

Totaal energieverbruik in GJ

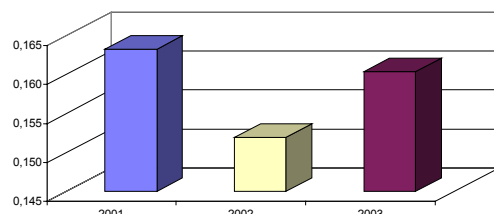
Invoering van monitoring ter registratie van energieverbruik en overige milieuaspecten

Totaal energieverbruik per ton papier

Zoals bovengenoemd wordt het energieverbruik maandelijks gemonitord. Niet alleen de cijfers worden onderling vergeleken maar tevens wordt gebruik gemaakt van het verbruik van drukmaterialen als papier, plaat en inkt.

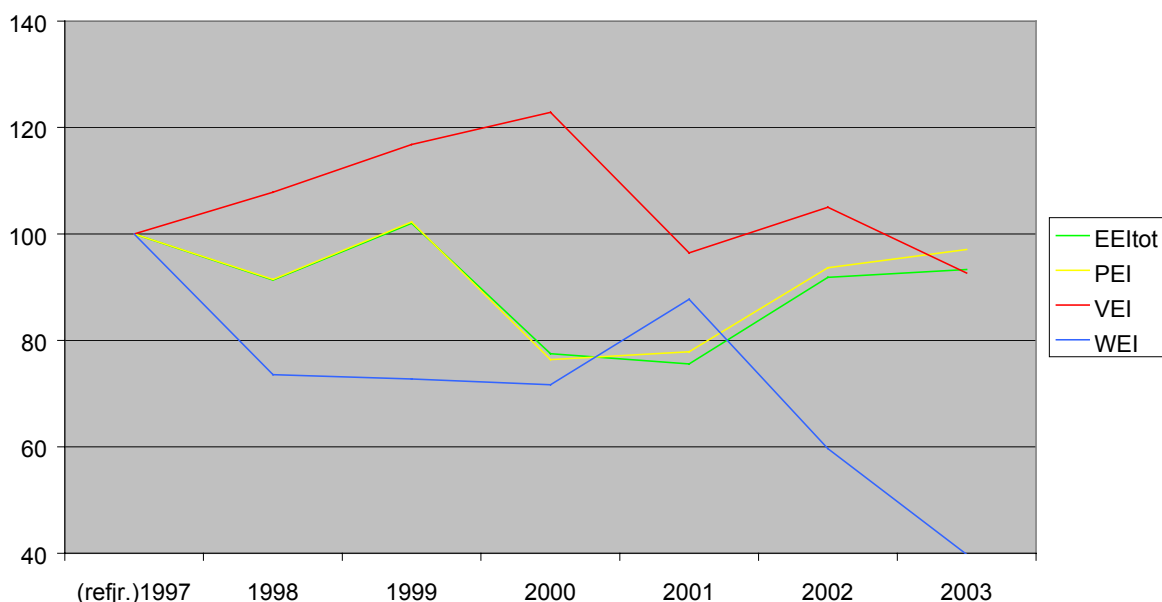
Totaal energieverbruik per plaat

Bewustwording van de medewerkers van hun verantwoordelijkheid t.o.v. de leefomgeving

In 2003 zijn er een aantal nieuwsbrieven, stukken in bedrijfsbladen, auditresultaten en agendapunten in het werkoverleg gebruikt om medewerkers te informeren in zake hun verantwoording t.a.v. het milieu.

Energie Index Enschede

Verklaring van de afkortingen

EEI = Energy Efficiency Index (alle energiestromen met correcties voor graaddagen en productie)

PEI = Product Efficiency Index (alleen elektriciteit, gecorrigeerd voor productie)

VEI = Verwarming Efficiency Index (alleen gas gecorrigeerd voor graaddagen)

WEI = Water Efficiency Index (alleen water gecorrigeerd voor productie)

De verwarmingsindex is iets teruggelopen als gevolg van de bewuste omgang door de medewerkers. Het elektraverbruik is iets gedaald doch niet in verhouding tot de daling van het papierverbruik zodat de PEI iets oploopt. De energie efficiencyindex totaal (EEI) is gering gestegen.

Bij voorgenomen investeringen zullen relevante milieuaspecten worden meegewogen. In 2003 zijn er weinig investeringen uitgevoerd. Daar waar mogelijk worden uiteraard milieu aspecten meegewogen.

Milieu Actie Plan 2004

- Vergunning volgen en acties uitvoeren
- Legionella onderzoek uitvoeren
- EPS nakijken en eventueel actualiseren
- Checklist energiemaatregelen invullen en acties uitvoeren
- Administratieve controle SCGMB
- Jaarverslag maken

II.e. Nijmegen

Beoordeling en evaluatie van het milieubeleid 2003

Sinds 1999 kennen we op de lokatie Nijmegen een milieuzorgsysteem, conform de bepalingen van de Stichting Interne MilieuZorg (SIMZ).

De milieuwerkgroep bestond in 2003 uit de volgende personen: Theo Janssen (hoofd Technische Dienst WNN en voorzitter), Wiebren Roorda (Manager Grafisch Bedrijf WNN), Ton Holleman (Productie-inkoper WNN), Trees Peren (groepsmilieucoördinator WGG), Toon Sillessen (productieleider WNN), Wim Puts (onderhoudscoördinator drukkerij en tevens vertegenwoordiger van de OC van WNN), Marty Suijkerbuik (medewerker Vormvervaardiging WNN) en Peter van den Heuvel van Facility Service De Gelderlander. Einde van het jaar is na het vertrek van Theo Janssen bij WNN, de voorzittersrol overgegaan naar Wiebren Roorda en heeft Ton Holleman het milieucoördinatorschap op zich genomen. Ton Holleman is tevens secretaris van de milieuwerkgroep. In deze milieuwerkgroep is ook John Knoop, Coördinator Papier en goederenmagazijn WNN, opgenomen. John Knoop beheert het milieuarchief van WNN. Tot slot dient Angelique van Son te worden genoemd, die het Milieuhandboek dat het zorgsysteem beschrijft, beheert.

Net als in 2002 zijn in 2003 aan de werkgroep Milieu de deelnemers van de werkgroep Energie toegevoegd. Deze werkgroep is ontstaan door een energie potentieel scan (EPS), welke in 2001/ begin 2002 heeft plaatsgevonden onder begeleiding van het bureau Energy Experts. Uit dien hoofde zijn bij de gezamenlijke vergadering ook Ad van Eck (storings- onderhoudsmonteur WNN) en Leon Stayen (IPT Wegener Grafische Groep) aanwezig. Vast agendapunt is het behandelen van het energieactieplan, dat is voortgevloeid uit deze EPS.

In 2003 heeft de Stichting Certificatie Grafimedia Branche een controle uitgevoerd. Uit deze controle waarin met name de administratieve organisatie van het milieusysteem is bekeken, zijn geen grote tekortkomingen geconstateerd. Voor 2004 staat weer een praktijkaudit gepland. Verder zijn er een aantal interne audits gedaan onder leiding van de

groepsmilieucoördinator van WGG, Trees Peren. De actiepunten uit de audits zijn opgenomen in het milieuactieplan 2004.

In 2003 is de gemeente Nijmegen 4 maal op bezoek geweest om diverse vergunningen (hinderwetvergunning, milieubeheervergunning) te beoordelen en de nieuw op te stellen milieubeheervergunning te bespreken. Ook de handhaver is 3 maal geweest. Tijdens deze bezoeken werden opmerkingen geplaatst over onder andere geluidsbelasting en opslag van inkten. Na wat aanpassingen waren er geen problemen meer.

Aan het einde van het jaar is door de huidige milieucoördinator een stoffenbalans opgesteld. Deze balans is uitvoerig besproken in de milieuwerkgroep. Naar aanleiding van de discussie is een aantal zaken nog nader onderzocht. Het ging hierbij om:

- Een duidelijke toename van het aantal platen. Dit kunnen we verklaren door de toename van de productie;
- Dit geldt dus ook voor de verbruikscijfers van papier, film en inkt;
- Er is een afname van kunststofgebruik. Dit omdat er gekeken is of er anders gewikkeld kon worden;
- De hoeveelheid wasmiddel is aan de orde geweest en na onderzoek is gebleken dat hier weinig aan te veranderen is.

Samen met de werkgroep milieu blijven we hier alert op en daar waar dit kan worden verbeteringen aangebracht.

Algemeen

Ons bedrijf is een krantendrukkerij met 90 medewerkers, die als nachtproductie Dagblad De Gelderlander drukt. Ook worden er diverse weekbladen en overig drukwerk in dag-avond productie gedrukt. De productie werkt in een rooster waarin men 6 nachten, 5 dagen en 5 avonden produceert. Op zaterdag ochtend wordt er door een ploeg nog onderhoud uitgevoerd aan de installaties. De productie bestaat in hoofdlijnen uit de volgende delen: de plaatvormvervaardiging die films ontwikkelt waarvan de drukplaten worden gemaakt; de drukkerij die met behulp van de drukpers en hulpmaterialen de bovengenoemde uitgaven vervaardigt en als laatste in de productielijn, de expeditie die de kranten verzendklaar maakt. Om dit op een milieutechnisch verantwoorde wijze te doen is er een milieuwerkgroep opgezet.

Milieubeleid

Het milieubeleid is erop gericht ervoor te zorgen dat het milieuzorgsysteem werkt. En daar waar mogelijk, wijzigingen aan te brengen die ten goede komen aan het milieu.

In 2003 hebben er een aantal gesprekken plaats gevonden tussen Gemeente Nijmegen en WNN over de aanvraag voor een nieuwe milieubeheer vergunning. In dit kader is een geluidsmeting gemaakt en opgestuurd naar de gemeente. Door personele wisselingen bij de gemeente Nijmegen heeft dit nog niet geleid tot een definitieve vergunning. De verwachting is dat dit in 2004 zal plaatsvinden.

Milieuzorgsysteem

Ons bedrijf is zoals reeds eerder gemeld gecertificeerd volgens de Stichting Certificatie Grafimedia Branche. Het zorgsysteem wordt beheerd door Wegener Nieuwsdruk Nijmegen en die doet dit voor en met De Gelderlander als medegebruiker van de lokatie Nijmegen. In 2004 vindt er weer een praktijkaudit plaats. Waar we op moeten letten is, dat er een jaarverslag is en dat de punten die uit de administratieve controle kwamen opgelost worden.

Milieuactieplan
Het MAP 2003 is als volgt vastgesteld

MilieuActiePlan 2003

wegener nieuwsdruk nijmegen de Gelderlander

Actiepunt	Actiehouder	Planning												Datum realisatie	
		jan-03	feb-03	mar-03	apr-03	mei-03	jun-03	jul-03	aug-03	sep-03	okt-03	nov-03	dec-03		
1	Bijwerken MAP 2002	TJA													continue
5	Gedragsregels VGWM-breed opstellen t.b.v. externe Dienstverleners / algemeen	TJA, WdV, THO, PvdH													
9	Onderzoek naar spoelwaterverbruik van repro en plaatvervaardiging (lozingspunten van afvoer op riool en tanks beoordelen) (zie ook stoffenadm./balans) en plaatsing watermeters	AVE / TJA													
02.02.10	Aanpassen werkplekkaart drukkerij (i.v.m. gebruik correctiestift / gevaarlijk afval)	TPE, PvdH													gereed
02.04.01	integratie bedrijfsrestaurant in zorgsysteem	WdV, PvdH													
02.04.02	integratie schoonmaakbedrijf in zorgsysteem	WdV, PvdH													
03.01.01	Opnemen kleurinktinstallatie in handboek														
03.01.02	Opnemen acculaadruimte in milieuhandboek														
E.02.10.01	Energie zorgsysteem invoeren / audit formulieren aanpassen	TJA / TPE													
E.02.10.02	Detaileren Energie Monitoring	TJA													
E.02.10.03	Studie naar weersafhankelijke ketelregeling Kropman uitnodigen voor uitleg mogelijkheden	AVE / TJA													
E.02.10.04	Studie naar verlaging ruimte temperatuur met 1 graad Kropman uitnodigen voor uitleg mogelijkheden	AVE / TJA													
E.02.10.05	Vastzetten van thermostaat kranen	AVE													gereed WNN
E.02.10.06	Verhelpen van perslucht lekkages / controleren Ultimoopdrachten	TJA / AVE													
E.02.10.07	Onderzoek persluchtmachineconfiguratie	TJA / AVE													
E.02.10.08	Onderzoek koelmachines	TJA / AVE													
E.02.10.09	Onderzoek luchtbehandeling pershal. Onderzoek TDK iov Kropman opvragen.	TJA / AVE													
E.02.10.10	Verlagen RV kantoren en plaatsing watermeters (tijdens verbouwing meenemen) Kropman uitnodigen voor uitleg mogelijkheden	TJA / WdeV													
E.02.10.11	Sensor voor verlichting parkeergarage	TJA / WdeV / AVE													
E.02.10.12	Handmatig schakelen van verlichting, plaatsing artikel in de proef en WNN Nieuwsbrief en op Joost	TJA													
E.02.10.13	Gebruik van stand-by stand van PC's en monitoren, plaatsing artikel in de proef en WNN Nieuwsbrief en op Joost	TJA													
E.02.10.14	Borstel vochtwerken ombouwen naar sproeivochtwerken, vergelijking maken borstelwerken - sproeivochtwerken.	TPE / TJA + WNB													

Hierin is duidelijk de uitbreiding met de energieactiepunten te herkennen.

In 2003 zijn alle acties besproken en daar waar mogelijk uitgevoerd. Van de punten: studie naar weersafhankelijke ketelregeling; studie naar verlagen ruimte temperatuur met 1 graad; verlagen RV kantoren; plaatsing warmtemeters en sensor verlichting parkeergarage zijn verslagen gemaakt. Uit de onderzoeken is gebleken dat deze zaken technisch dan wel economisch niet haalbaar waren hetgeen is vastgelegd in een verslag. De rest is uitgevoerd.

Emissie

Het afgelopen jaar is er geen specifieke actie geweest om emissies te meten. Het reduceren van het gebruik van vluchtige stoffen is geen specifiek onderzoekspunt geweest. In het verleden is dit uitgebreid onderzocht waarna het gebruik van vluchtige organische stoffen sterk is gereduceerd. Dit blijft een punt van aandacht. Ook is gebleken dat we met de huidige hulpstoffen een goed bruikbare situatie hebben. De gemeente Nijmegen heeft in haar vergunning voorstel wel staan dat we een oplosmiddelenbalans moeten maken.

Geluidsemissies zijn in de nieuwe vergunning ook een punt van aandacht voor de lokatie Nijmegen in verband met de bebouwing van woonhuizen / -appartementen.

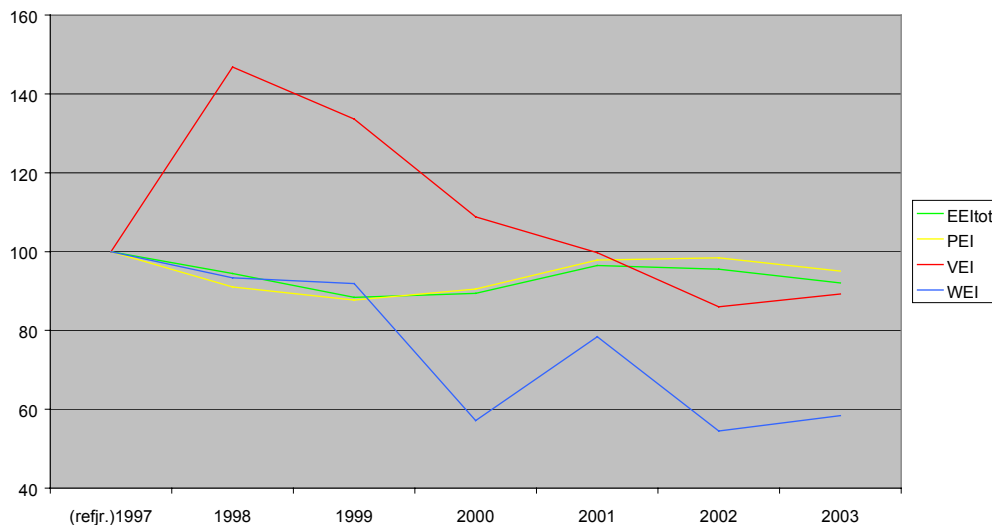
Energie

De energieverbruiken zijn geïnventariseerd en in onderstaand overzicht weergegeven.

Elektriciteit kWh	5.123.250
Gas m ³	169964
Water m ³	6250

Wegener Nieuwdruk Nijmegen	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Papierverbruik ton				21.462	18.842	18.319	19.944
MJ/ton papier				2.482	2.672	2.694	2574
bedrukte kg kranten per GJ				403	374	371	388
Totaal energieverbruik GJ	46.075	54.475	57.961	53.272	50.348	48.780	51.337

Energie Index Nijmegen

Verklaring van de afkortingen

EEI = Energy Efficiency Index (alle energiestromen met correcties voor graaddagen en productie)

PEI = Product Efficiency Index (alleen elektriciteit, gecorrigeerd voor productie)

VEI = Verwarming Efficiency Index (alleen gas gecorrigeerd voor graaddagen)

WEI = Water Efficiency Index (alleen water gecorrigeerd voor productie)

Opvallend aan de gegevens is de $\pm 10\%$ daling van de kg's kranten per GJ van 2000 naar 2001 en de stabilisatie in de twee volgende jaren en in 2003 weer een verbetering.

Dit heeft te maken met het terug gelopen productievolume waardoor naar verhouding het facilitair gebruik een groter aandeel heeft.

De productie efficiency index (PEI) en de energie efficiency index totaal (EET) vertonen dit verslagjaar weer een daling als gevolg van de toegenomen productie.

Door het plaatsen van de sproeivochtwerken op de drukpersinstallatie, is het inschiet percentage gedaald. Het verlagen van ruimtetemperaturen en het monitoren van verbruiksgegevens heeft niet geleid tot aantoonbare resultaten. Het verlagen van de temperatuur met 1 graad heeft nog niet aantoonbaar tot verbetering geleid.

Stoffen administratie

De stoffenbalans is opgesteld en geëvalueerd in de milieuwerggroep vergadering van maart 2004 en heeft geen noemenswaardige veranderingen ten opzichte van het voorgaande jaar opgeleverd. De fabrikanten en dus de productbenamingen zijn wel gewijzigd. Het afval wordt afgevoerd met gebruikmaking van geautoriseerde vervoerders naar geautoriseerde verwerkers. Dit wordt op regelmatige basis gecontroleerd aan de hand van de registratie van dergelijke vervoerders en verwerkers op de internetsite www.lma.nl

Verpakkingsmaterialen

Ons bedrijf neemt via de cluster KVGGO/NUV deel aan het Convenant Verpakkingen III. Hiervoor is een inventarisatie gemaakt en is onderzocht of er vermindering van gebruik mogelijk was of gebruik van minder belastende materialen mogelijk was. Hieruit is naar voren gekomen dat we met de huidige productiemethode geen vermindering van verpakking kunnen realiseren. De meeste verpakkingsmaterialen worden verbruikt ter bescherming en bundeling van ons product de krant.

Het verbruik van verpakkingsmateriaal is als volgt:

WNN	Papier en karton	Kunststof
2001	17482	12581
2002	16029	12870
2003	23132	10876

Het meer verbruik van papier en karton, wordt veroorzaakt door het deel productie dat begin 2003 van de vestiging Houten is overgenomen.

Interne controles

Vanuit ons milieuzorgsysteem houden we 4 maal per jaar een interne praktijkaudit en 1 maal per jaar een interne systeemaudit. De interne audits worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de groepsmilieucoördinator. De resultaten van de audits zijn via de milieuwerggroep teruggekoppeld naar de organisatie en er is op toegezien dat de tekortkomingen op het MAP kwamen tot ze opgelost waren.

MAP 2004

- Verhelpen van perslucht lekkages / controleren Ultimo opdrachten
- Onderzoek perslucht machineconfiguratie
- Onderzoek koelmachines
- Onderzoek luchtbehandeling pershal. Onderzoek KTD i.o.m. Kropman opvragen
- Verlagen RV kantoren en plaatsing watermeters (tijdens verbouwing meenemen)
- Kropman uitnodigen voor uitleg mogelijkheden
- Sensor voor verlichting parkeergarage
- Handmatig schakelen van verlichting, plaatsing artikel in WNN Nieuwsbrief en op Joost (intranet)
- Door ICT-K Pc's automatisch in stand-by stand laten zetten
- Alles voorbereiden voor externe controle door SCGMB

II.f. Den Haag

Algemeen

Begin 2004 is de naam van onze druklokatie gewijzigd in Wegener Nieuwsdruk West (WNW)

Dit jaarverslag van 2003, op de nu bijna 2 jaar in gebruik zijnde lokatie in het Forepark te Den Haag, beschrijft de ontwikkelingen en acties die op het gebied van milieuzorg zijn uitgevoerd. De doelstellingen die beschreven zijn op arbo en milieugebied blijven onverkort van toepassing en de verantwoordelijke Manager Grafisch Bedrijf streeft er naar om in gezamenlijkheid met het management team, de specifieke functionarissen en uiteraard de overige medewerkers een optimaal resultaat te bereiken.

De verspreidorganisatie Interlanden is ook in de plannen en de daaruit volgende acties op milieugebied betrokken. Het blijft, naast uiteraard de productie, een belangrijk aandachtspunt voor de gehele organisatie en via deze weg worden alle betrokkenen bedankt voor hetgeen nu bereikt is. Er is een stap is in de goede richting naar nog meer succes gezet.

Belangrijke klanten van WNW zijn de dagbladuitgeverij UN/HC en de Wegener Huis-aan-huiskranten West (WHW) waarin de weekbladen van deze regio zijn opgenomen. Daarnaast wordt als externe order ook de Staatscourant dagelijks gedrukt.

In het jaar 2002 zijn we in maart verhuisd vanuit de Plaspoelpolder in Rijswijk. Op de nieuwbouw in het Forepark wordt op 2 snelle 80-zijdige rotatiepersen de productie gerealiseerd, in een vierploegendienst vanaf zondagavond tot zaterdagochtend. In een uiterst moderne machinepark op de Nabewerking worden de gedrukte kranten verder verwerkt door de vervaardiging van getelde paspakken.

Het afgelopen jaar 2003 kan als een representatief jaar worden gezien op het gebied van het energieverbruik, de stabiele productie en vele andere aspecten binnen ons bedrijf.

Op het gebied van de personele organisatie zijn er vele veranderingen doorgevoerd.

De verantwoordelijkheid voor de milieuzorg is ondergebracht bij de Arbo&Milieucoördinator van WNW. Zoals gebruikelijk, wordt volgens de regels en afspraken van de SIMZ milieuzorgsysteem gewerkt en er zal worden gecertificeerd, zodra aan alle voorwaarden kan worden voldaan. De verwachting is dat dit medio 2004 zal kunnen plaatsvinden. De vertraging in het certificeringstraject is vooral te wijten aan de vele personele en organisatorische wijzigingen.

Het uitpakken van de rollen is geautomatiseerd

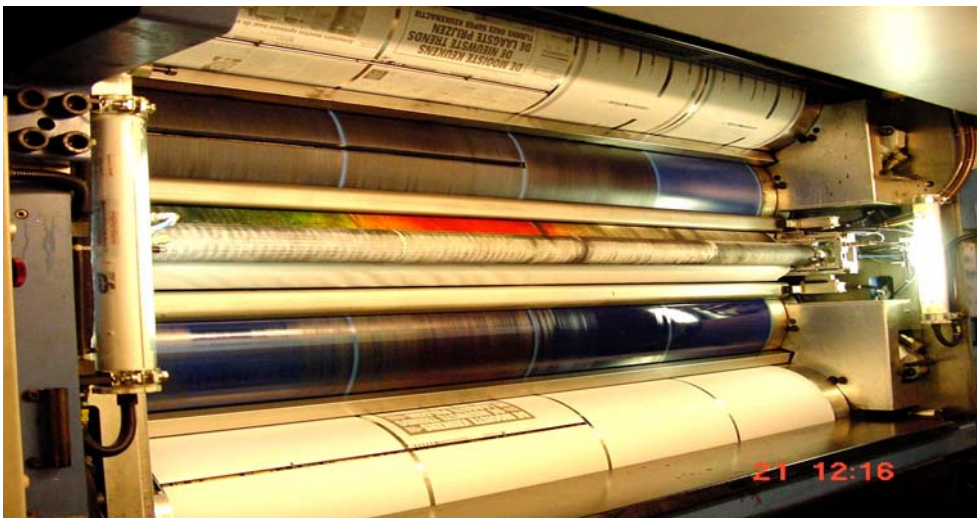
Het jaar 2002 stond geheel in het teken van de in gebruik name van de lokatie Den Haag. In het voorproces staan de Computer-to-Plate machines, het drukken van de kranten gebeurt op nieuwe asloze-persen en de nabewerking vindt plaats met een nieuwe systematiek van krantenexpeditie, waarbij de gedrukte kranten via een bakkensysteem in een buffer kunnen worden opgeslagen en vervolgens weer wordt ingestoken. Deze buffer/insteek apparatuur zal medio 2004 in gebruik worden genomen.

Mei 2003 was voor de planning en de productie een spannende tijd, omdat vanaf dat moment de dagbladproductie van het UtrechtsNieuwsblad van Houten op onze persen wordt gedrukt.

Er is een schrobmachine aangeschaft en een speciale vuilwaterafvoer om het schrobwater apart op te vangen en af te voeren.

Er zijn 8 doseerkannen voor wasmiddelen aangeschaft voor een minder belastend gebruik.

Er zijn verrijdbare metalen bakken aangeschaft voor de opvang en afvoer van oliehoudende filterdoeken van o.a. de rubberdoekwasinstallatie.

De rubberdoekwasinstallatie op elke drukunit scheelt veel poetswerk en schoonmaakmiddel.

Communicatie

In het jaar 2003 is het WSN Bulletin met 24 afleveringen uitgebracht met daarin tal van technische onderwerpen en organisatorisch nieuws van WSN. Vaste onderwerpen waren de personele veranderingen, de ziekteverzuimgegevens van die maand, acties die vanuit de Onderdeel-commissie aan de orde moeten komen, resumés van de overlegvergaderingen van de bestuurder en de Onderdeelcommissie, en mededelingen voor alle betrokkenen. In de WGG personeelskrant "Nieuwsblad Nieuws" zijn enkele artikelen over de veranderingen geplaatst.

Handboek Arbo&Milieu

De bestaande *Wegwijzer voor de Arbozaken, de Milieuzorg en de Veiligheid* is nog betreffende de algemene gegevens van toepassing en in bezit bij alle medewerkers. Voor een correcte beschrijving van de nieuwe situatie van WNW moeten de nieuwe gegevens worden aangepast; dit wordt begin 2004 afgerond en verspreid.

Bedrijfsbureau

De afdeling is de spilfunctie in de informatievoorziening van en naar de interne en externe klant en de productieafdelingen van WNW en andere Wegener bedrijven.

Press Algemeen & Laboratorium

Het laboratorium is de plaats voor de testen inzake papier en inkten afkomstig van alle WGG bedrijven en valt organisatorisch onder de afdeling IPT (Informatie&ProductieTechnologie). Alle niet meer gebruikte hulpstoffen en overbodige hulpmiddelen waren reeds verwijderd.

Computer-to-Plate

Door de digitale productieprocessen in de vorm van computer to plate vinden een groot aantal chemische ontwikkelprocessen onder betere condities plaats en worden alle chemische afvalvloeistoffen apart opgevangen en afgevoerd.

Magazijn

Door het geautomatiseerde systeem van de papierrollenverwerking en opslag in de buffer zijn de Arbo-omstandigheden flink verbeterd.

Rotatie

Tijdens de overgang van de productie naar de nieuwe persen, moesten vele technische en organisatorische problemen worden overwonnen. Het afgelopen jaar 2003 heeft dit zijn vruchten afgeworpen en is een stabiele productie en werksfeer ontstaan.

De automatische rubberdoekwasinstallatie heeft geresulteerd in het voorkómen van lange en intensieve poetstijden, het terugbrengen van de inspanning door de drukkers en een verminderd gebruik van poetsdoeken en vluchtig inktoplosmiddel.

Nabewerking

Verpakkingsconvenant

De standaard lijnen om de productie van de persen te kunnen verwerken en af te leveren aan de vervoerder zijn in volle productie genomen. In het kader van het Verpakking Convenant III moet elk jaar worden opgegeven hoeveel gewicht aan verpakkingssoorten door het grafische bedrijf op de markt wordt gebracht. De gegevens zijn uit de SAP registratie gehaald en worden geconsolideerd op Wegener-concern niveau en aan het KVGGO gerapporteerd.

In onderstaand overzicht is de opgave van het aantal kg verpakkingsmaterialen dat WNW in 2003 nieuw op de markt heeft gebracht. Ter aanvullende informatie is het index % vermeld, waarbij het verbruik in 1998 op 100% is gesteld. Er moet worden vermeld dat 2002 niet representatief is voor een normale productie, gezien de gefaseerde overgang van de productie van de Plaspoelpolder in Rijswijk naar het Forepark in Den Haag. Dit afgelopen jaar 2003 kan wel als representatief worden beschouwd. Het jaar 2003 is moeilijk vergelijkbaar met de vorige jaren, en moet dus beschouwd worden als een nieuwe start en de nieuwe referentie voor de komende jaren.

Jaar	Papier/karton		Kunststof		Hout/pallets	
	Kg	%	Kg	%	Kg	%
2003	21.630	76	28.715	99	0	0
2002	14.399	51	39.736	137	12.546	42
2001	35.039	123	26.485	91	33.330	111
2000	31.679	111	20.538	71	31.473	105
1999	23.120	81	26.485	91	33.330	111
1998	28.455	100	28.942	100	30.000	100

Papier en Karton

In 2003 is meer aan Papier/karton gebruikt ten opzichte van 2002, maar nog altijd minder dan het referentie jaar 1998. In 2004 zal het verbruik van verpakkingsmaterialen kritisch gevolgd blijven worden, opdat niet meer verpakking verbruikt wordt dan strikt noodzakelijk.

Kunststof

Het verbruik aan folie voor de Postale lijn en de palletfolie is op hetzelfde niveau van voor de verhuizing in 2001. Ook hier zal het folie verbruik kritisch gevolgd worden.

Hout en pallets

In 2002 was het aantal gebruikte houten pallets al aanzienlijk verminderd, omdat in het Forepark geen "éénmalige" pallets meer werden gebruikt. Deze kunnen namelijk niet verwerkt worden door de palletiser. Daarom worden nu blauwe "retourpallets" gebruikt. Deze huurpallets worden door Interlanden aangeschaft en beheerd en daardoor is het verbruik aan pallets door WNW tot nul gereduceerd. Ook Interlanden brengt geen pallets als verpakkingsmateriaal op de markt.

Technische Dienst

De Technische Dienst heeft de zorg voor de technische begeleiding van de productie machines en de gebouweninstallaties. Bij het Technisch Bureau van de Technische Dienst waren een aantal Facilitaire taken ondergebracht, zoals de schoonmaak, de ongediertebestrijding, de gladheidbestrijding van de wegen op eigen terrein, de groenvoorziening in en buiten het gebouw. Daarnaast heeft men het beheer en de registratie van het toegangssysteem, de toegangspasjes en de tijdregistratie en het sleutelbeheer. Ook is het Ultimo systeem verder ingericht voor de registratie van het onderhoud, de storingen en de reparaties van de productielijnen. Op weekbasis worden hiervan overzichten en statusrapporten gegenereerd. Een aantal terugkerende inspecties op milieu- en veiligheidsgebied zijn in het systeem opgenomen, zoals de Inspectie Blusmiddelen, de Legionella Inspecties enz.

Milieubeleid

Vanuit de Wegener organisatie wordt een milieubeleid uitgedragen en op een actieve manier vorm gegeven o.a. door de aanstelling van milieucoördinatoren per lokatie. Op centraal niveau worden deze lokale functionarissen begeleid en aangestuurd door deskundige centrale / groeps milieu coördinatoren.

Milieuzorgsysteem

Reeds in de jaren negentig is op de oude lokatie volgens de richtlijnen van een milieuzorgsysteem van de SIMZ gewerkt en dit wordt voortgezet op de nieuwe lokatie. Echter het milieuzorgsysteem op de lokatie Forepark zal op zodanige wijze vorm gegeven worden dat het gecertificeerd kan worden.

Enkele malen zijn tijdens de nieuwbouw, de opbouw van de apparatuur en de inrichting, inspecties en controle rondes gehouden, om de gewenste vereisten op het milieuzorggebied te kunnen volgen en zonodig aan te passen. In het nog op te zetten milieuzorgsysteem zal uiteraard een regelmatige interne controle gaan plaatsvinden.

Milieucertificering

Medio 2001 is een Stuurgroep Milieu WSN & ISG ingericht en een Projectteam Milieu, met afgevaardigden van de productie afdelingen van WNW en ISG. In 2002 is het Projectteam Milieu 12 keer bijeen geweest om een begin te maken met het inventariseren van de hulpstoffen die in de nieuwbouw in het Forepark zullen worden gebruikt.

Tevens om de “blauwdrukprocedures” op maat te snijden voor onze situatie. Er moesten ook nog een aantal technische aanpassingen op milieugebied worden verricht aan het gebouw en de inrichting van ons complex.

In 2003 is het milieuteam in beperkte mate en in beperkte personele omvang bij elkaar geweest, zodat dit proces aanzienlijke vertraging heeft opgelopen. Wel zijn de noodzakelijke acties op veiligheid en de verplichte registraties uitgevoerd. De verwachting is dat een certificering van het milieuzorgsysteem nu binnen handbereik is. De bijgestelde planning geeft aan dat medio 2004 de certificering een feit zal zijn.

Milieu Actie Plan

Reeds enkele malen is het Milieu Actie Plan opgesteld en moest het worden aangepast. Een nieuwe tijdsplanning is opgesteld en is als volgt:

Actie / Wat?	Wanneer?	Wie? Verantwoordelijk.
Opstellen procedures	Februari 2004	Milieuteam
Werkplekkaarten maken	Maart / april 2004	Milieuteam
Werkplekken beoordelen	Maart / april 2004	Milieucoördinator /leiding
Opslagruimten beoordelen	Januari / februari 2004	Milieucoördinator
Wet- en regelgeving uitvoeren	Januari / februari 2004	Milieucoördinator
Beleidsverklaring ondertekenen	Januari 2004	Manager WNW
Milieutaken vastleggen	Februari 2004	Manager WNW
Archief actualiseren	Februari 2004	Milieucoördinator
Bespreking met ALLE werknemers	Mei / juni 2004	Manager, met de Productieleiders en Milieucoördinator.
Audit programma maken	Juni 2004	Stuurgroep WNW
Certificeren	Juli 2004	SCGMB

Bedrijfsafval en gevaarlijk afval

Voor de gehele lokatie in Den Haag zijn de afvalgegevens geregistreerd en geanalyseerd. De situatie in Rijswijk met de combinatie van WSN en SP en die van WNW alleen zijn apart inzichtelijk gemaakt. De reden is dat nog geruime tijd op beide lokaties activiteiten van WSN plaatsvonden. Het afgelopen jaar 2003 kan als een representatief jaar worden beschouwd met normale productie omstandigheden.

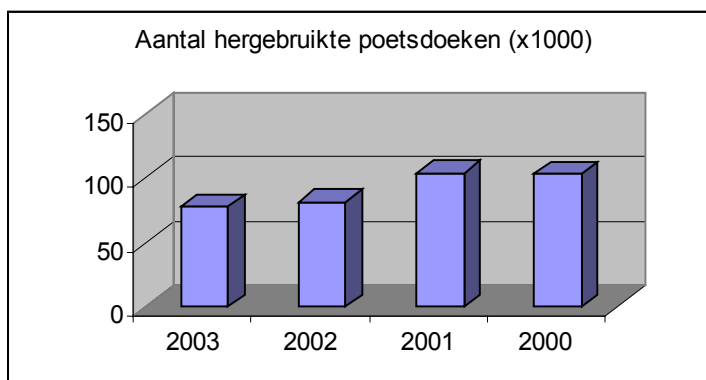
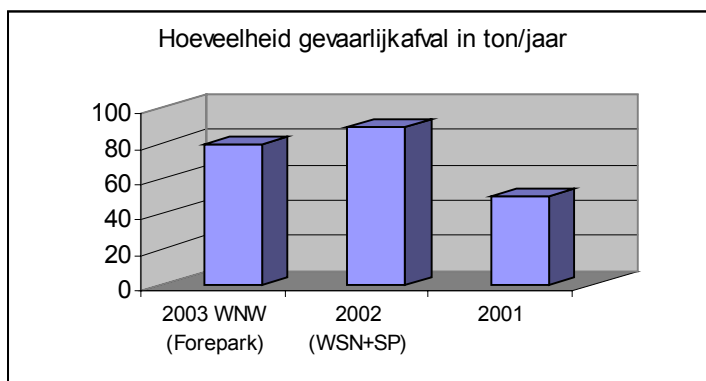
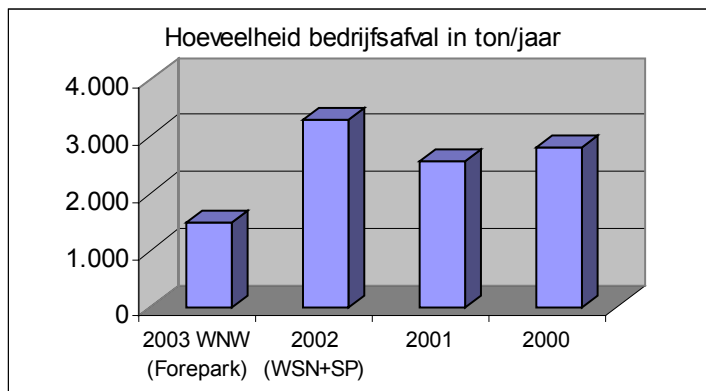
Het bedrijfsafval bestaat hoofdzakelijk uit de diverse stromen recyclebare papersoorten van de drukkerij, n.l. bedrukt en onbedrukt en verpakkingspapier/ karton en de aluminium offsetplaten. Ook het kantoorpapierafval wordt apart opgehaald. Beiden afvalstromen (papier en aluminium) leveren geld op.

Inktoeslagruimte.

Opslag van de afvoer van de natte chemie.

Aan bedrijfsafval was in 2002 ruim 700 ton meer afgevoerd dan in het jaar daarvoor. Deze toename is vooral te wijten aan het feit dat dat jaar op twee lokaties gewerkt werd. In Rijswijk werd de productie in de loop van het jaar afgebouwd en op de locatie Den Haag opgestart. Hierdoor is het aandeel aan inschietkranten hoger door de productietesten met testkranten op de nieuwe persen. In 2003 is duidelijk een daling op alle afvalsoorten te zien. Dit komt omdat we op ons zelf “wonen”, en de bouwactiviteiten voorbij zijn. Ook de productie gerelateerde papier afvalstromen zijn lager, doordat er ook bijna geen test productie meer gedaan is en de productie processen beter onder controle hadden. Het afgelopen jaar geeft daardoor een beter representatief beeld dan het jaar daarvoor. In totaal is er 10 ton minder gevaarlijk afval opgevangen. Het afval bestond voor het grootste deel uit het vloeibare plaatontwikkelaar en plaatfixeer van de CTP (Computer-to-Plate) afdeling.

Emissie

De klimaatsbeheersingsapparatuur is volgens de laatste stand der techniek uitgevoerd. Hierdoor zal de mogelijke emissie beneden de gestelde normen zijn. Ook de emissie van de grond- en hulpstoffen in de productie omgeving is minimaal, doordat er geen vluchtige wasmiddelen bij de Rotatie meer worden gebruikt.

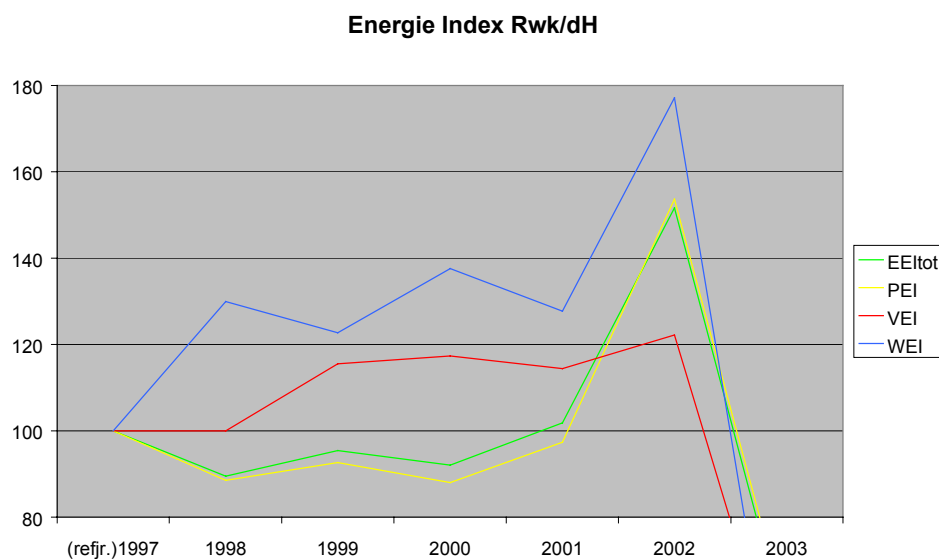
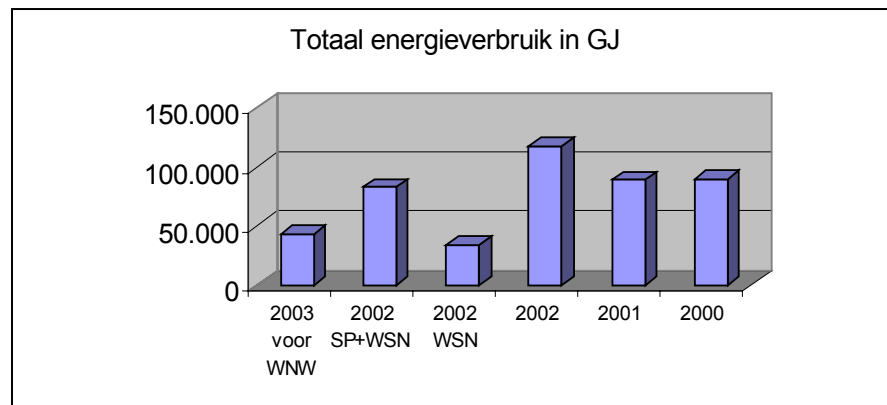
Stoffenadministratie

In het kader van de in te voeren milieuzorgsysteem zal het komende jaar een stoffenadministratie worden opgezet. Voor 2002/2003 zijn geen accurate gegevens aanwezig.

Financiën

Zowel van het jaar 2002 als van 2003 zijn helaas weinig gegevens van de kosten van de afvalstoffen verwerking overzichtelijk aanwezig. De reden is dat er nog geen administratief computersysteem aanwezig was om deze kosten per keer te registreren. De gegevens die wel beschikbaar zijn, worden bewaard om in de rapportage van 2004 ter vergelijking te kunnen worden opgenomen.

Energie

Verklaring van de afkortingen

EEI = Energy Efficiency Index (alle energiestromen met correcties voor graaddagen en productie)

PEI = Product Efficiency Index (alleen elektriciteit, gecorrigeerd voor productie)

VEI = Verwarming Efficiency Index (alleen gas gecorrigeerd voor graaddagen)

WEI = Water Efficiency Index (alleen water gecorrigeerd voor productie)

Ook hier weer de opmerking dat het jaar 2003 pas een goed beeld geeft van de energieverbruiken op onze lokatie.

Gas

Het afgelopen jaar 2003 geeft een reëel beeld van het gasverbruik en ligt op bijna 200.000 m³ gas per jaar. Het gasverbruik is duidelijk seizoengebonden en geeft in mei t/m september een zeer laag gasverbruik te zien. In de herfst/winter wordt van 20.000 tot 37.000 m³ gas per maand verbruikt voor de verwarming.

Elektriciteit

Het elektriciteitsverbruik is voor 2003 gemeten op 4.124 MWh, waarbij de verschillen per maand niet zo groot zijn. Het gemiddelde elektriciteitsverbruik is 344.000 kWh/maand.

Water

Het waterverbruik in 2003 is vastgesteld op 3.240 m³, maar er zijn geen verbruiksgegevens per maand aanwezig. Voor het komende jaar zal dit wel worden geregistreerd.

Besparingen

Alle apparatuur en machines zijn volgens de laatste stand der techniek en zo energiezuinig als mogelijk. Daarom is daar de komende jaren geen verbetering mogelijk. Door het gebruik van een EnergieBeheerSysteem kunnen mogelijke besparingen voor de komende jaren worden bereikt door het energieverbruik van het gas en elektriciteit en het waterverbruik nauwkeurig in kaart te brengen en te volgen (monitoring).

Er is een begin gemaakt met het opzetten van een EPS (Energie Potentieel Scan), zodat aan de hand van de huidige en de komende verbruikscijfers de eventuele besparingen kunnen worden gegenereerd. Vooral het beïnvloeden van het energieverbruik door organisatorische afspraken zal onder de loep worden genomen.

Evaluatie

Naast de vele werkzaamheden bij de nieuwbouw en de reorganisatie, zijn de Arbo en Milieu zaken in het Management Team ad hoc aan de orde geweest. Ook zijn er diverse relevante zaken op Arbo en Milieugebied in de Onderdeel Commissie met de bestuurder besproken.

Milieu Actie Plan 2004

- Milieubeleidsverklaring tekenen en ter kennisname voorleggen aan OC;
- Alle taken en verantwoordelijkheden op milieugebied beschrijven;
- Alle procedures controleren en daar waar nodig aanpassen;
- Alle werkplekkaarten maken;
- Alle werkplekken en opslagruimtes controleren;
- Alle auditformulieren opstellen;
- Alle hulpstoffen inventariseren en Product Informatie Bladen van laten maken
- Alle werknemers op de hoogte stellen van de afspraken die gemaakt zijn om een milieuzorg systeem te kunnen handhaven;
- Certificering laten uitvoeren.

Hoeveelheid gevaarlijk afval (kg) /jaar/soort/vestiging

Omschrijving	Apeldoorn	Best	Breda	Enschede	Nijmegen	Den Haag
Fixeer	20.792	19.195				22.683
Ontwikkelaar	57.389	47.800				
Ontwikkelaar/fixeermengsel			9.950	28.805	26.359	
Plaatontwikkelaar	24.124	9.218	2.534	5.726	11.451	43.099
Schrobwater (met organische stoffen)	771	1.642	3.580			
Olie/water mengsel		10.920	64			
Minerale (smeer) vetten						
Afgewerkte olie	712		3.508		506	
Verfafval, vast/pasteus		1.534		103		
Kwasten, etc.(met verf verontreinigd)	2.386	2.900		1.048		
Drukinktafval (met organische stoffen)	6.216		1.580	1.829		7.518
Wasmiddelen/productieafval	771			5.721		
Poetsdoeken (met chemicalien)	23.439	41.180	4.855		15.028	
Recyclebaar wasmiddel (halogeenarm)	1.534		409		15.598	
Klein Chemisch Afval uit kantoren	86	723	82	81		6.160
Foto- en reprografisch afval (film,papier)	9.295	9.179	4.060	10.757	5.349	
Loodaccu's	78					
Batterijen (gemengd)			43			
TL-buizen en gasontladingslampen	108	110	62			
Spuitbussen en koelkasten			37			
Asbesthoudend afval						
Totaal per vestiging 2003	147.701	144.401	30.764	54.070	74.291	79.460
Totaal per vestiging 2002	179.133	123.754	35.908	61.109	84.903	89.680
Totaal per vestiging 2001	165.591	115.219	33.130	53.731	95.876	50.109

Hoeveelheid bedrijfsafval (kg) /jaar/soort/vestiging

Omschrijving	Apeldoorn	Best	Breda	Enschede	Nijmegen	Den Haag
Bouw- en sloopafval		2.760			0	4.720
Sloopafval					0	
Bedr.afval algemeen (brandbaar)	67.000	42.860	23.860	69.460	93.000	26.648
Computerpapier, houtvrij					0	
Papier/karton, gemengd (bont)	200.062	253.120	186.880	434.890	211.700	121.710
Krantenpapier (onbedrukt)	39.570	186.210	81.180	18.600	43.100	32.522
Kranten, folders, tijdschriften (bedrukt)	3.079.948	1.963.700	1.022.920	1.172.590	1.269.680	1.105.655
Papier, gem.kwaliteit (restrollen)	1.041.900	133.810		100.250	73.570	94.910
Lege,verontreinigde PE-emballage	82	1.326			0	
Filterdoeken		769	185		900	
Pallets, beschadigd	34.540		1.200		0	
Bouw- en sloopafvalhout		2.760			0	14.560
Schroot (ijzer/staal)		6.660			0	3.320
Stalen vaten verontreinigd			216	152	99	
Aluminium offset-platen	85.640	15.908	30.670	62.805	39.078	64.500
Edelmetaal (zilver)					46	
Electronica afval (pc,monitor,printer)	1.862	1.432	1.500		0	
Glas, bont					0	
Totaal per vestiging 2003	4.550.604	2.611.315	1.348.611	1.858.747	1.731.173	1.468.545
Totaal per vestiging 2002	4.337.207	2.358.860	1.326.180	1.917.485	1.384.956	3.274.359
Totaal per vestiging 2001	3.796.816	2.776.331	1.428.687	1.915.205	1.783.466	2.550.868

Hoeveelheid overig afval /jaar/soort/vestiging

Omschrijving	Apeldoorn	Best	Breda	Enschede	Nijmegen	Den Haag
Poetsdoeken (hergebruik) stuks 2003	260.967	508.400	63.875	166.200	185.800	78.125
Mastermats (hergebruik) stuks						

Poetsdoeken (hergebruik) stuks 2002	286.300	474.600	74.375	165.200	195.894	81.800
-------------------------------------	---------	---------	--------	---------	---------	--------

Poetsdoeken (hergebruik) stuks 2001	377.900	241.850	81.005	195.050	191.710	104.000
-------------------------------------	---------	---------	--------	---------	---------	---------

Op de markt gebrachte verpakkingsmaterialen (kg) /jaar/soort/vestiging

Omschrijving	Apeldoorn	Best	Breda	Enschede	Nijmegen	Den Haag
Glas	0	0	0	0	0	0
Papier en karton	98.713	54.616	14.750	20.506	23.132	21.630
Kunststof	131.582	10.458	3.770	7.288	10.876	28.715
Metalen	1.976	0	0	0	0	0
Hout/pallets	59.076	4.375	0	18.655	0	0
Totaal per vestiging 2003	291.347	69.449	18.520	46.449	34.008	50.345

Totaal per vestiging 2002	305.526	83.915	25.367	74.705	28.899	66.681
---------------------------	---------	--------	--------	--------	--------	--------

Totaal per vestiging 2001	374.055	86.990	24.650	91.601	30.063	89.556
---------------------------	---------	--------	--------	--------	--------	--------

Energieverbruik /jaar/soort/vestiging

<i>Omschrijving</i>	<i>Apeldoorn</i>	<i>Best</i>	<i>Breda</i>	<i>Enschede</i>	<i>Nijmegen</i>	<i>Den Haag</i>
Electriciteit kWh	6.916.588	7.267.346	4.246.270	5.303.127	5.100.260	4.124.563
Gas m3	1.899.047	407.617		40.644	168.734	198.101
Stadsverwarming GJ			5.122	7.681		
Water m3	21.252	8.533	5.290	7.833	6.288	3.240
Totaal energieverbruik GJ 2003	122.673	78.435	43.418	56.813	51.337	43.440
Totaal energieverbruik GJ 2002	133.158	75.908	44.209	57.325	48.780	117.577
Totaal energieverbruik GJ 2001	106.964	81.518	46.682	56.178	50.348	88.924

Raad van Bestuur (4)

Drs. J.C. Houwert
 Mr. E. Busweiler
 S.G. van der Heijden
 Ir. J. Wegstapel

Raad van Commissarissen (5)

Drs. R.F.W. van Tets
 Dr. J.A.J. Vink
 Drs. R. Pieterse
 H.C.P. Noten
 C.J.M. Stutterheim

Locatie-directies (10)

W. Cornelisse
 R. de Klerk
 E. Hagens
 E. Ernens
 G. Berger
 A. Ribbink
 A. Witlox
 E. Pluym
 L. van Wezel
 W. Roorda

Directies uitgeverijen (18)

V. Doorn
 B.J.W. van der Heijden
 G.T.M. Driehuis
 H.J.M. van der Zee
 E.C. Meyer
 R. van Zanten
 A.A.M. Verrest
 J.V. Munsterman
 D. van Ee
 H. Rimmelzwaan
 S. Brill
 A. den Dulk
 L.J.F. Smits
 O. Oosterwijk
 A. de Schouwer
 M.F.A. Paans
 A. de Wit
 P.P. van Bekkum

Milieucoördinatoren (9)

N. van Dijk
 J. Gerritsen Mulkes
 B. Steenman
 L.J.Th. Stayen
 T. Biesterbosch

J. Pieters
 T. Holleman
 L.H. Los
 T. Peren

Juridische Zaken (2)

Mr. B.H.J. Megens
 Mr. V.J. de Haan

Stuurgroep Risicobeheer (6)

J.N. van der Sluis (extern)
 F.G.M. van der Ree (extern)
 J. Berkeljon
 W. Koens
 R. Aalbers
 R. Claessen

Centrale Inkoop (3)

J.F. Daals
 G.J.G. Eggink
 J. Westerink

Centraal Personeelszaken & Organisatie (1)

F. van den Brink

Concern Communicatie (1)

R. Broekhuis

Concern Controlling (1)

C.G. Boot

**Centrale Ondernemingsraad en VGWM
Commissie (9)**

A. van der Maten
 P.J. van den Broek
 E.J. van Beek
 L. Martin
 W.J. Toisuta
 W.H. Vrijdag
 W. Krijgh
 R.J. de Nooijer
 J.G.E. Nuijten

Belangstellenden (3)

Ethibel dhr. C. Rousseau (extern)
 Ernst & Young mw N. Kamp-Roelands
 OR WGG dhr. M. Michgels

Totaal: 72 ex.